

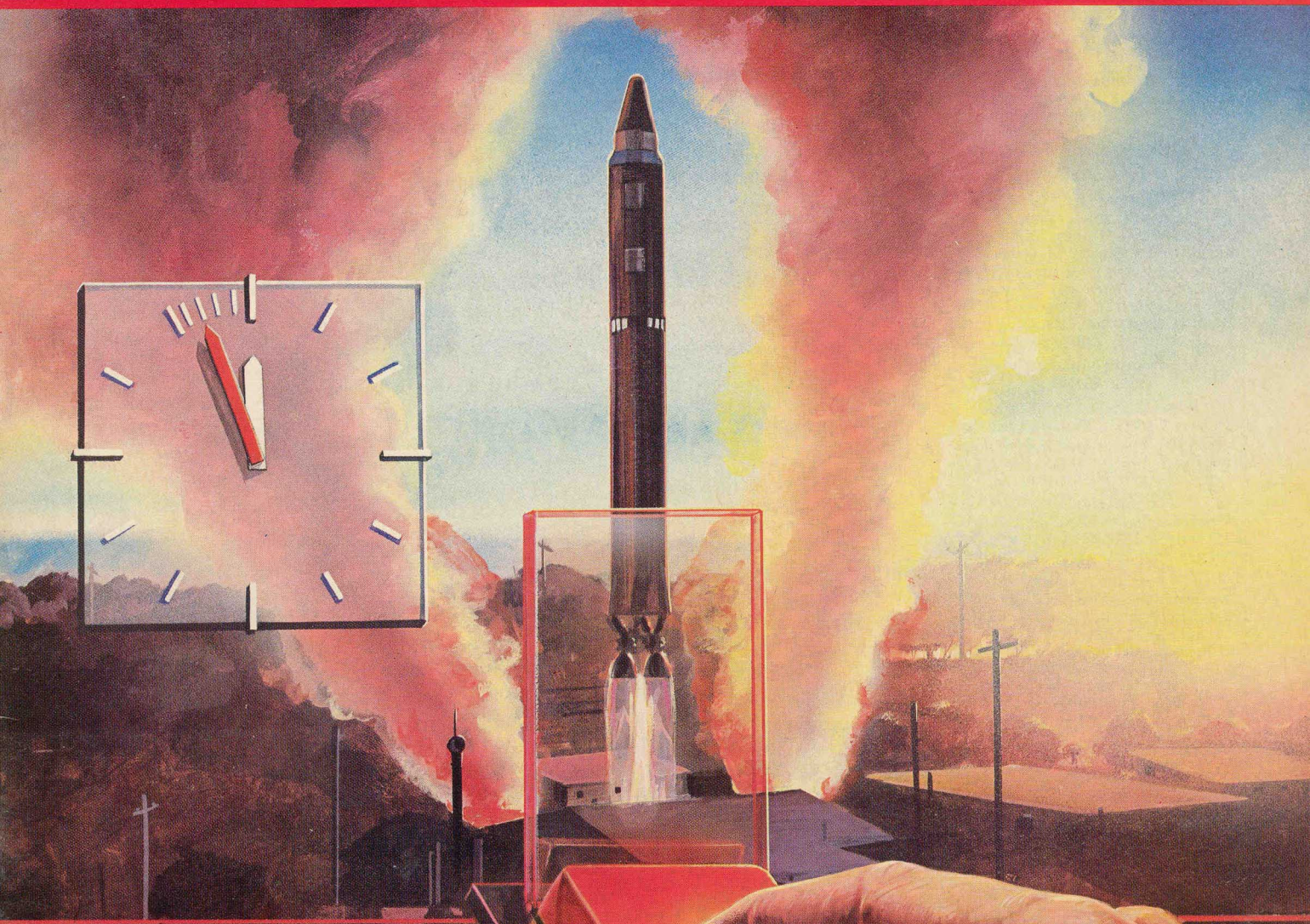
OPPL. 7 516 000

den

NOVEMBER/DESEMBER 1984

ENKLE SANNHET

et tidsskrift til forståelse

**Hvem
vil stoppe
atomklokken?**

Den Enkle Sannhet har ingen abonnements- eller løssalgspis. Bladet utgis gratis. Dette er gjort mulig ved frivillige tiender og gaver fra medlemmene i Guds Verdensvide Menighet og andre som har valgt å støtte menighetens arbeid. Men bidrag er hjertelig velkommen. De som ønsker å støtte dette verdensomspennende arbeidet på frivillig basis, er velkommen som medarbeidere for å utbre det opprinnelige, sanne evangelium til alle nasjoner. Bidrag kan sendes til Worldwide Church of God's konti i: *Norge*: Postgiro 2296978; bankgiro 7082.05.12624; *Sverige*: Postgiro 980730-6; *Danmark*: Bankgiro 3258-13620-9. Vennligst send eventuelle bidrag til nærmeste adresse (se adresselisten nedenfor).

den ENKLE SANNHET

et tidsskrift til forståelse

ÅRG. 1 NR. 8

Opplag: 7 516 000

NOVEMBER/DESEMBER 1984

GRUNNLEGGER OG SJEFREDAKTØR HERBERT W. ARMSTRONG

HOVEDREDAKTØR:
HERMANN L. HÖH

ANSVARLIG REDAKTØR:
DEXTER H. FAULKNER

STEDFORTREDEDE SJEFREDAKTØR:
RAYMOND F. MCNAIR

NYHETSREDAKTØR INTERNASJONALT:
GENE H. HÖGBERG

FASTE MEDARBEIDERE:
RONALD D. KELLY, RODERICK C. MEREDITH,
DONALD D. SCHRÖDER, JOHN R. SCHRÖDER,
MICHAEL A. SNYDER, CLAYTON D. STEEP,
KEITH W. STUMPF

REDAKSJON:
SHEILA GRAHAM, NORMAN L. SHOAF

ARTIKKELFORFATTERE:
DIBAR APARTIAN, ROBERT BORAKER,
JOHN HALFORD, SIDNEY M. HEGVOLD,
KENNETH C. HERRMANN, ROD MATTHEWS,
L. LEROY NEFF, RICHARD PAIGE,
PATRICK A. PARNELL, RICHARD J. RICE,
RICHARD H. SEDLIACK, DAN C. TAYLOR,
JEFF E. ZHORNE

MANUSKRIFT-KORREKTUR:
PETER MOORE

REDAKSJONSASSISTENTER:
CHERYL EBELING, KAREN FERGEN,
WERNER JEBENS, JANICE RÖMER,
MARIA ROOT, WENDY STYER, RON TOTH,
EILEEN WENDLING

GRAFIKK:
Grafikkredaktør: RANDALL COLE;
Stab: MATTHEW FAULKNER, L. GREG SMITH
Design-konsulent: GREG S. SMITH

FOTOREDAKSJON:
Ansvarshavende: WARREN WATSON;
Leder for billedproduksjon: HAL FINCH
Stab: G. A. BELLUCHE JR.,
KEVIN BLACKBURN, CHARLES BUSCHMANN,
NATHAN FAULKNER, ALFRED HENNIG,
ELIZABETH RUCKER, KIM STONE
Fotoarkiv: VERONICA TAYLOR

UTGIVELSE:
Sjef for utgivelse: RAY WRIGHT;
Produksjonsansvarlig: ROGER G. LIPPROSS;
Produksjonssjef: RON TAYLOR;
Internasjonale koordinatører:
JEANNETTE ANDERSON, VAL BROWN,
BOB MILLER;
Opplagsansvarlig: BOYD LEESON;
Opplagsassistent: CAROL RIEMEN;
Kioskbladforsendelse: JOHN LABISSONIERE

FORRETNINGSFØRER:
L. LEROY NEFF

INTERNASJONALE UTGAVER:
BRITISK: JOHN ROSS SCHRÖDER;
FRANSK: DIBAR APARTIAN;
HOLLANDSK: JOHAN WILMS;
ITALIENSK: CARN CATHERWOOD;
NORSK: ROY ØSTENSEN;
SPANSK: DON WALLS;
TYSK: JOHN B. KARLSON

REGIONALE KONTORER:
AUSTRALIA: ROBERT MORTON;
CANADA: COLIN ADAIR;
ENGLAND: FRANK BROWN;
FILIPPINENE: GUY AMES;
FRANKRIKE: SAM KNELLER;
LATIN-AMERIKA: LEON WALKER;
NEDERLAND: BRAM DE BREE;
NEW ZEALAND: PETER NATHAN;
PUERTO RICO: STAN BASS;
SYD-AFRIKA: ROY MCCARTHY
SVEITS: BERNARD ANDRIST;
VEST-TYSKLAND: FRANK SCHNEE

ARTIKLER

- 3 Verdensfred er rett rundt hjørnet!
- 5 Alt skjedde så raskt!
- 7 Sannheten om barneoppdragelse: Oppfostring av sunne spebarn
- 10 Det store spørsmål: Hvor kom tanken om "sjelens udødelighet" fra?
- 13 Hvor for kirkesamfunnene helligholder søndag
- 15 En nasjons plan for å overleve atomkrig
- 19 Gi ekte livsverdier til dine barn!
- 23 Skillsmissebarn

FASTE RUBRIKKER

- 1 Personlig fra Herbert W. Armstrong
- 29 Brev til redaktøren

FORSIDEBILDET

Forskere som betrakter den politiske konfrontasjon mellom de to supermakter, har nå flyttet atomklokken frem til tre minutter før midnatt — tidspunktet for en kjernefysisk katastrofe. Men Bibelens profetier forteller ikke om noen atomkrig mellom USA og Sovjet. De åpenbarer derimot trusselen om en kommende atomkrig fra en annen militær supermakt som ennå ikke har stått frem. Det som ifølge profetiene blir sluttresultatet, er verdensfred — som er rett rundt hjørnet.

FORSIDEBILDE: C. WINSTON TAYLOR

Den Enkle Sannhet (The Plain Truth) blir også utgitt på engelsk, fransk, nederlandsk, italiensk, spansk og tysk av Worldwide Church of God, Pasadena (California, USA) og Borehamwood (England). © 1984 Worldwide Church of God. Alle rettigheter forbeholdt. Printed in England by Ambassador Press, St. Albans. Kan bestilles i:
Norge: Postboks 2513 Solli, N-0203 Oslo 2
Danmark: Postboks 211, DK-8100 Århus C
Sverige: Box 5380, S-102 46 Stockholm

Andre utgaver av *The Plain Truth*:
Engelsk: *The Plain Truth*, P.O. Box 111, Borehamwood, Herts., England WD6 1LU. Tlf. 01-207-2811
Fransk: *La Pure Vérité*, B. P. 64, F-75662 Paris CEDEX 14, Frankrike Tlf. 01-33-26084
Hollandsk: *De Echte Waarheid*, Ambassador College, Postbus 444, 3430 AK Nieuwegein, Nederland. Tlf. 034-0239922
Italiensk: *La Pura Verità*, Castella Postale 10349, I-00144 Roma EUR, Italia
Spansk: *La Pura Verdad*, Apartado Postal 1230, Madrid 9, Spania
Tysk: *Klar & Wahr*, Ambassador College, Postfach 1129, D-5300 Bonn 1, Vest-Tyskland Tlf. 0228-218061

Andre *Plain Truth*-adresser:
USA: 300 W. Green St., Pasadena, California 91123. Tlf. 800-423-4444
Canada: P.O. Box 44, Station A, Vancouver, B.C. V6C 2M2. Tlf. 1-800-663-2345
Australia og Sydøst-Asia: P.O. Box 202, Burleigh Heads, Queensland 4220, Australia. Tlf. 075-35-4233
New Zealand og Stillehavsoyene: P.O. Box 2709, Auckland 1, New Zealand
Ghana: P.O. Box 9617, Kotoka Int. Airport, Accra
Kenya: P.O. Box 47135, Nairobi
Nigeria: P.M.B. 21006, Ikeja, Lagos State
Syd-Afrika: P.O. Box 1060, Johannesburg 2000
Zimbabwe: P.O. Box U.A. 30, Union Ave., Harare
Filippinene: P.O. Box 1111, Makati, Metro Manila 3117
Latin-Amerika: Institución Ambassador, Apartado Postal 5-595, 06500 México D.F., Mexico
Karibiske hav: P.O. Box 6063, San Juan, Puerto Rico 00936

Husk å sende melding om adresseendring så snart som mulig hvis du endrer adresse. Vennligst vedlegg en gammel adresselapp sammen med din nye adresse.

PERSONLIG FRA

Ståle A. Amundsen

Hvorfor strid mellom arbeidere og ledelse?

Hva vi ser i dagens verden, både når det gjelder ledelse og arbeidere slik det nå er, er organisert konkurranse og grådighet.

Dette har bare ført til strid, og det har hindret virkelig fremgang. Det har røvet fra både arbeidsgiver og arbeidstager.

Hvorfor? Hva er galt?

Mennesket har vært styrt av sine lidenskaper; ikke av Gud. De er fulle av krav istedenfor Guds lov — den givende og tjenende livsform. Mennesker i dagens verden vet ikke hvordan de skal finne lykke og frihet fra frykt og uro eller fra dette livs bekymringer.

Lykke er ikke noe man kan ta. Den er noe du bare kan få ved å gi, og jo mer du gir, desto mer får du. Lykken kommer bare ved å finne Guds grunnleggende, ubønnhørlige, åndelige lov — kjærlighetens vei, som består i å gi, tjene og gjøre godt. Det sanne grunnlag for lykke er åndelig, ikke materielt.

“Søk først Gud rike,” sa Jesus Kristus. Guds styre, styret til selve den Evige Skaper som har skapt all kraft og all energi, som hersker over hele universet — søk først hans Rike i ditt liv, så vil all fysisk, materiell velsignelse bli gitt deg, men de åndelige velsignelsene vil komme først.

Hvis du gjør dette, vil du faktisk måtte leve ved hvert Guds ord, Bibelen. Du vil måtte studere

Bibelen for å finne ut hvordan du skal leve, og faktisk leve etter det. Men da kommer du ikke til å leve slik resten av verden lever.

Hvis du gjør dette, vil du bli fylt av en dynamisk kraft utenfra. De fleste av oss er oss bare bevisst det som er i oss og omkring oss — med andre ord våre medmennesker; men vi er oss ikke bevisst at det finnes noe der oppe. Men i oss er kilden tørr, og omkring oss finner vi bare konkurranse og strid og forferdelse og motsigelse.

Men det finnes noe der oppe, og vi trenger å tilegne oss av det som er der oppe. Vi trenger å motta og bli fylt av denne dynamiske kraften ovenfra — fra den Allmektige Gud — Guds egen Ånd, kjærlighetens, forståelsens og visdommens ånd, tålmodighetens, og selvbeherskelsens ånd. Ditt liv vil bli fullt av kraft, det vil bli vellykket, det vil bli fullt og helt og lykkelig. Og i det lange løp vil du bli velstående.

Du vil studere og bruke ditt gudgitte sinn, først for å finne livets sanne vei, for å bli godkjent av Gud. Dernest vil du hengi deg til ditt arbeide, ditt yrke. Det du setter deg fore å gjøre, vil du utføre med kraft, med all din energi, som Gud befaler. Du vil bli flittig.

Hvis du arbeider for en annen, vil du tjene ham så godt du er istand til. Hvis andre arbeider for deg, hvis du er en arbeidsgiver, vil du være like interessert i deres velferd som din egen. Du vil befri ditt sinn fra all angst, bekymring og frykt, for du vil ha troens ånd og du vil stole på den Allmektige Guds ledelse og hjelp. Du vil gjøre ditt beste. Du vil overlate resultatet til Gud, og først av alt vil du finne virkelig fred, lykke og glede. Følgen vil bli materiell velstand så vel som lykke innen Guds rimelige tid.

Dette er oppskriften for suksess, for å være til nytte, for virkelig og varig lykke, for et fullt liv i overflod. Det er svært få mennesker som følger Jesu oppskrift, og derfor er det da også svært få som er lykkelige eller velstående.

Nesten alle idag søker først materiell velstand. Folk blir så opptatt av dette livs bekymringer og rikdommens forførelse — hvis de lykkes i å tilegne seg dem i det hele tatt — at de ikke synes å finne tid til å søke Guds Rike eller å la seg styre av Guds lov.

De fleste mennesker idag er uvitende om den sanne oppskrift på suksess, hvordan man kan få

utrettet noe, oppnå velstand og et lykkelig liv i glede. De fleste vet ikke engang hva det vil si å lykkes. Det later til at folk flest tror at lykke er noe man får gjennom materielle eiendeler. Det de er mest opptatt av, er å tjene bedre så de kan finne lykke ved å skaffe seg materielle eiendeler.

I denne jakten på penger, som er så vanskelig å få fatt på, oppdager det store flertall at jakten er så vanskelig at de blir overbelastet med bekymringer for hvordan de skal tjene til livets opphold og forsøke å få endene til å møtes. Og dette overveldende flertallet oppnår aldri sine mål. De forblir enten fattige eller bekymrede, og lykken de søker, blir like vanskelig å få fatt på som pengene. De slaver bort sine tomme, bekymrede, ulykkelige liv.

Selv om arbeiderorganisasjonene gjennom sine metoder har oppnådd høyere lønninger, har arbeidsgiverne bare lagt på prisene slik at man idag med alle tiders høyeste lønninger får kjøpt mindre enn hva som er vanlig antatt.

Men noen få av dem som først søker denne verdens materielle rikdommer — og bare svært få har evnene og egenskapene som skal til for å lykkes materielt og samle seg rikdommer — de få har fremgang og betaler prisen for det. I alminnelighet har de evner, de har studert og forberedt seg, de er fremsynte, flittige, utholdende, besluttsomme — ja, alle disse gode egenskapene har de. Så de som har oppnådd fremgang av Gud fordi de først søkte Guds Rike — det vil si omhyggelig å leve under lovene for Guds styre — de er ikke alene om å lykkes materielt. Nei, de få vellykkede som søker først, og vanligvis bare, materielle rikdommer — mange av dem lykkes også i denne verden.

Men det er to slags materiell velstand. Vi har den velstand som oppnås av dem som først og bare søker materielle aktiva. Og så har vi den velstand som finnes av dem som først søker Guds livsvei, og som gjør krav på Guds løfte om at materielle velsignelser vil komme i tillegg — og de kommer i tillegg hvis du bare har tillit til Gud og er flittig.

Det er et vanlig tidsfordriv for noen i denne verden å misunne de rike, å knurre, å bråke og å klage, å hate de rike. Hva sier Gud om dette?

Slå opp på salme 37:7-8. Dette er hva Gud sier til deg: "La ikke din vrede opptennes over den som har lykke på sin vei . . . Lat av fra vrede og la . . . fare . . . det som ondt er." Ja, hva gagnar det et menneske om han vinner den hele verden — ved å søke rikdommer i denne verden — og så mister sin

sjel? Den slags rikdommer er falske og snart etterlatte.

Noen av disse verdslige rike har vært urettferdige. De og deres store industrielle bedrifter og landbruksorganisasjoner har utnyttet sine stillinger og betalt sine arbeidere for lite. Bør da arbeideren organisere seg og kjempe tilbake? Det er hva vi har sett i denne verden.

Men er dette den rette, kristne måten? Dette er ikke Guds måte. Selv om arbeiderorganisasjonene gjennom sine metoder har oppnådd høyere lønninger, har arbeidsgiverne bare lagt på prisene slik at man idag med alle tiders høyeste lønninger i virkeligheten ikke får kjøpt stort mer enn man kunne for de lavere lønningene i tiden før man fikk organisasjonene.

Den velstandsøkning som er oppnådd, skyldes snarere at maskiner har økt menneskets effektivitet. Det er sant at maskinene først gjorde noen få arbeidsledige, men disse fant snart arbeide i nye industrier, fordi maskinene har skapt mange industrier som vi ikke hadde for tre generasjoner siden.

Hva bør den mann gjøre som blir undertrykket av en arbeidsgiver? Bør han organisere seg? Bør han oppta kampen? Du finner svaret i Jakobs brev 5:1-7: "Og nå, I rike: Gråt og jamre over eders ulykker, som kommer over eder! Eders rikdom er råtnet . . . I har samlet skatter i de siste dager! Se, den lønn I har forholdt arbeiderne som har

skåret eders akre [landbruksarbeideren er her valgt ut — det kunne like gjerne ha vært en fabrikkarbeider], den skriker, og høstfolkenes rop [eller ropene til dem som har arbeidet for deg] er kommet inn for den Herre [hærskarenes Guds] ører . . .

Vær da tålmodige, brødre [sier Gud til dem som er brødre i Menigheten, eller som er kristne . . . vær da tålmodige, brødre], til Herren kommer!" Med andre ord, når Gud sender Jesus Kristus hit til jorden, vil han rette på alt dette, og han kommer i vår tid og vår generasjon.

Guds instruks er ikke å organisere seg på en slik måte som bare har gitt oss enda flere onder, men å være tålmodige til Kristus kommer, å vente til Gud gir rettferdigheten tilbake. Men mange sier: "Hvis vi gjorde det, ville vi ikke oppnå noe." De kjenner antagelig ikke Gud og har ingen tillit ham. Men hvis du vil vise Gud tillit, vil ikke din tro bli forgjeves, og du vil virkelig til slutt finne de sanne rikdommer.

Ved først bare å søke materielle verdier har flertallet mislykkes i å tilegne seg dem. De har slitt ut livet i en fruktesløs søken. Mens de få har lykkes, selv om det kostet hardt arbeide — studium, flid og utholdenhet. Men ingen av dem har funnet lykken. Hverken de som vant stor rikdom på denne måten, eller de som ble snytt for rikdommen. Ingen av delene gir lykke, fordi åndelig velstand, ikke materiell velstand, er den virkelige kilde til lykke. □

VERDENSFRED

er rett rundt hjørnet!

av Herbert W. Armstrong

Det tiltagende atomvåpenkappløpet truer selve menneskets eksistens. Men paradoksalt vil likevel fred, trivsel og velstand komme *vår generasjon!*

VERDENSNYHETENE er fulle av historier om imponerende fremskritt og materiell utvikling, fulgt av stadig mer skremmende onder som fører til ubeskrivelige lidelser, skuffelser og død.

Hvorfor?

Jeg har hatt den glede å ha private samtaler med konger, presidenter og statsministre — og store og mindre store menn i industri og skoleverk. Jeg har drøftet nasjonale og internasjonale problemer med dem, såvel som personlige, sosiale og økonomiske vanskeligheter. De står overfor kriser, frykt og bekymringer som det ikke står i menneskelig makt å løse eller overvinne. Det synes ikke å være noen vei ut av dette menneskelige dilemma.

Vi lever i en verden med en nesten 6000 år gammel historie bak seg. Vi betrakter verden som den er idag, med en høyt utviklet kultur og et velorganisert samfunn.

Det er som å komme inn på kino og se en film som nærmer seg slutten. Fordi du ikke vet hva som gikk forut for den scenen som er på lerretet når du kommer inn, er du i villrede om det du ser. Hvis vi skal FATTE det som nå skjer i verden, og

HVORFOR det skjer, da må vi gå minst 6000 år tilbake i tiden. Vi må studere opprinnelsen, årsakene og de hendelser som gikk forut for de innfløkte tilstandene vi har idag, og som førte frem til dem. Det er ikke mulig å forstå nåtiden og se inn i fremtiden på noen annen måte.

Et tilbakeblikk på helheten

La oss se langt tilbake til forhistorisk tid, da livet og alle ting ble til. Vi kan ikke forstå nåtiden uten en korrekt forståelse av opprinnelsen. Ingen annen årsak til vår tids forvirring har hatt større virkning enn den falske forutsetningen som nå er godtatt overalt i den moderne undervisning, nemlig utviklingslæren.

Feil skyldes altfor ofte at man skjodesløst godtar gale forutsetninger. All moderne tenkning blir sett gjennom denne utviklingsteoriens briller. Etter dyptgående studier og forskning har jeg funnet tilfredsstillende beviser for at denne teorien er falsk. Hvis du heller vil tro på denne illusjonen fordi den er på mote blant pedagoger, kan du aldri finne noen fornuftig forklaring på forholdene i den verden du lever i.

Jeg har lært at den grunnleggende og opprinnelige sannhet er den som blir åpenbart for oss. Uten den er du uten kjennskap til virkeligheten. Evolusjon kan ikke forklare alle problemene og den sørgelige tilstand menneskeheten er i. Uten

åpenbart viten kan du ikke forstå at det er noen mening med livet. Hele din tilværelse er meningsløs.

Derfor skal jeg her forklare deg den eneste fornuftige måten du kan forstå forholdene i verden som de er idag.

I begynnelsen

Helt i begynnelsen, før alt annet, eksisterte det to levende, åndelige vesener med overlegen intelligens, tenkeevne og makt, med edel og rettferdig karakter. De blir åpenbart for oss i Johannesevangeliets første kapittel. Den ene var Ordet (talsmannen — den tanke som åpenbarer). Den andre ble kalt Gud. Senere — for nesten 2000 år siden — ble Ordet født som Jesus. Men Ordet var også Gud, det annet medlem av Guds familie. Som menneske var Jesus "Gud med oss" — eller Gud i menneskeskikkelse — født av en menneskelig jomfru, men unnfanget ved Gud.

"Alle ting" ble skapt av ham. Kolossenserbrevet 1:13-16 åpenbarer at Gud skapte alle ting ved Jesus Kristus.

Ordet og Gud LEVDE. Hva gjorde de? De skapte. Hvordan levde de — hva var deres "levevis"? De levde i samsvar med sin fullkomne karakter — et liv i den *kjærlighet* som strømmet ut fra dem. Da Kristus ble døpt, sa Gud Fader: "Du er min Sønn, den *ELSKEDE*." Gud *ELSKET* Ordet, og Ordet *ELSKET* Gud

og adlød ham i ett og alt.

To kan ikke vandre sammen hvis de ikke er enige. Disse to var enige i ett og alt og samarbeidet perfekt. Men to kan heller ikke vandre sammen i uavbrutt fred, om ikke den ene er lederen som styrer det hele. Gud var denne lederen.

Deres livsform skapte fullkommen fred, samarbeide, lykke og fremgang. Denne LIVSFORMEN ble en LOV. Lover er rettesnorer for adferd eller regler for forholdet mellom to eller flere. Man kan si at reglene for idrettskonkurranser fungerer som en "lov" for vedkommende idrett. Og når det finnes en lov, er det også fastsatt straff for brudd på loven. Ingen lov kan gjelde uten noen straff ifall den blir brutt.

Det at det eksisterer en lov, forutsetter at det også finnes en regjering eller MYNDIGHET. Myndigheten administrerer og håndhever loven gjennom dem som har lovens autoritet. Man må ha en myndig ledelse med autoritet — en som har overkommandoen.

Dengang det bare fantes to bevisste levende vesener, var Gud lederen, den som hadde kommandoen. Selv da bare Gud og Ordet eksisterte, var det altså et STYRE, med Gud som den øverste leder. Siden disse to var de som senere skapte andre bevisste og tenkende levende vesener, medfører dette nødvendigvis at Guds STYRE hersker over alle skapninger — med Gud som eneveldig hersker. Glem ikke at Guds styre er basert på Guds LOV, som betyr en livsførsel fylt av *kjærlighet* til andre, samarbeide og omsorg for dem som er underlagt dette styret. Denne Guds lov bringer fred, lykke og samarbeid gjennom lydighet.

Det som aller først ble skapt: englene

Før Guds familie gjorde noe annet, skapte de engler. Englene er udødelige ånder med en åndskraft som langt overgår menneskenes.

Gud skaper i to trinn. Englene var ikke ferdige før deres KARAKTER var formet. Karakter kan defineres som et bevisst tenkende vesens evne til å velge et liv i utadvent *kjærlighet* i pakt med Guds lov — og å ville leve på den måten, selv under press utenfra eller fra egen trang til det motsatte.

Straks KARAKTEREN var formet og hadde fått liv, kunne englene ikke lenger forandre seg, siden de var skapt av ånd.

Skriften antyder at en tredjedel av englene ble plassert på jorden før deres karakter var endelig formet.

Etterat første trinn av englenes skapelse var avsluttet, skapte Gud det fysiske UNIVERS. I Jobs bok 38 står det at jorden ble skapt etter englene. Gud plasserte en trone på jorden for verdens hersker. Både Jesaja (Esaias) 14 og Esekiel 28 avslører at engelen Lucifer ble satt på denne tronen. 2. Peters brev 2:4 viser at engler SYNDET. Lucifer var en av de fremste erkeenglene, og han var blitt opplært i Guds form for styre på Guds egen trone i himmelen. Han var strålende vakker, blendende i sin skjønnhet. Så ble han besatt av forfengeligheit — selvforherligende, selvopptatt, selvgod og til og med fiendtlig innstilt mot andre. Han ble sjalu, misunnelig, fornærmet og fiendtlig mot Gud som hadde skapt ham. Han ble en fiende av Guds lov. Hans liv ble preget av forfengeligheit, grådighet, misunnelse, rivalisering, konkurranse, brutalitet og ødeleggelse. Og denne fiendtlige livsførsel er i seg selv en LOV. Den er forfengeligheits og selvgodhetens lov, "vær deg selv nok", gjør opprør mot Guds lov. Og dermed ble dette den LOV Lucifer styrte verden etter, og Lucifer fikk sitt navn endret til djevelen Satan. Navnet Satan betyr motstander.

Slik ble Guds styre her på jorden erstattet med Satans styre.

Deres synd bragte jorden fysisk kaos, forvitring, ruin og mørke.

Mennesket blir skapt

I Salme 104:30 blir det åpenbart at Gud sendte ut sin Ånd og *forny*et jordens overflate for MENNESKET.

Under Satans styre overtok mørket for lyset. Men Ordet sa: "Bli lys!", og dermed kom det fysiske lyset til syne på jorden og skilte dagens lys fra nattens mørke. I løpet av seks døgn, hver på 24 timer, fornyet Gud jorden for mennesket. Han skapte planter, fisker, fugler og pattedyr. På den sjette dag sa Gud til Ordet: "La oss gjøre mennesker i vårt bilde" (1. Mos. 1:26). Den Evige Gud (som ble Jesus Kristus vel 4000 år

senere) skapte mennesket av "jordens muld" (1. Mos. 2:7). Da det fikk livets ånde innblåst i seg, ble mennesket en levende (men ikke udødelig) sjel.

Dette MENNESKET ble gitt en midlertidig fysisk eksistens, slik som dyrene. Men mennesket var forskjellig fra dyrene fordi det var skapt i Guds bilde. Mange skriftsteder viser også at mennesket var anderledes fordi det hadde FORSTAND, selv om noen dyr har hjerner som er maken til menneskenes.

MENNESKET ble skapt for å ha et personlig forhold til Gud — for å bli unnfanget som Guds barn, for til slutt å bli født inn i GUDS FAMILIE.

Menneskelivets høye formål

Nettopp her kommer vi til selve grunnlaget for den verden vi lever i idag. Det var her det hele begynte. På dette tidspunkt startet verden på en utvikling som har fortsatt til idag. Alt som til da var skjedd — Guds families evige eksistens — englenes skapelse — skapelsen av materie og det materielle univers, englenes nærvær på jorden, TRONEN og STYRET som ble plassert på jorden — den synd som Lucifer og jordens engler gjorde seg skyld i, og det at Satans styre overtok for GUDS STYRE på jorden — alt dette dannet bakgrunn for skapelsen av MENNESKET på jorden.

Hva var så det guddommelige *formål* med å skape *mennesker* på jorden?

Det aller første kapittel i Bibelen åpenbarer det for oss. Gud — altså Gud og Ordet — skapte og formet MENNESKET i Guds eget bilde, form og skikkelse. Ordet *bilde* brukes i Hebreerbrevets første kapittel for å angi åndelig KARAKTER.

Gud skapte det *fysiske* mennesket i to stadier. Først skapte han mannen. Det var Guds enestående *formål* at mannen skulle ha avkom. Men mannen kunne ikke dette — FØR Gud fullførte den fysiske skapelsen av mennesket ved å fremstille en kvinne, som var tatt fra mannens kropp. Gud bedøvet mannen og tok ut et ribben for å lage kvinnen Eva. Dermed var menneskets fysiske skapelse ferdig, så det kunne formere seg.

(Fortsettes side 28)

Det siste jeg så før kollisjonen, var noe uklart orange som beveget seg i venstre øyekrok da jeg kom til krysset.

Min siste tanke var: Han kan ikke gjøre det — han er nødt til å stanse — det er jeg som har grønt lys!

Alt skjedde så raskt!

Før jeg var klar over hva som skjedde, kjørte jeg rett inn i den andre bilen. Jeg hadde ikke engang tid til å forsøke å bremse. Kollisjonen, etterfulgt av lyden av metall som brøt sammen, foldet bilen min.

Hodet mitt fór inn i frontruten, og deretter ble jeg kastet tilbake i setet. Jeg så glass bli knust, og deretter så jeg bare rødt idet blodet strømmet fra ansiktet mitt.

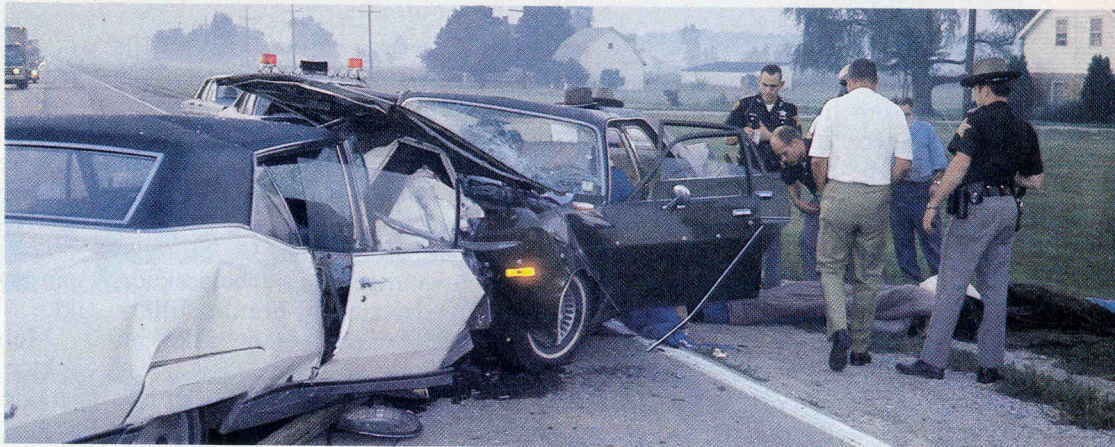
Møtet med frontruten gav meg et ujevnt gapende sår midt i pannen og rev bort en del av venstre øyelokk. Jeg trengte 15 sting for å lukke øyelokket og plastisk kirurgi for å få det tilbake igjen. Fem millimeter lavere, og glasset ville ha meislet ut øyet. Dusinvis av ørsmå glassbiter satt dypt begravet i ansikt og hodebunn.

Til denne dag vet jeg ikke hvordan venstre håndledd ble knust. Det usedvanlige bruddet krevde at en metallstift ble operert inn for å holde knoklene sammen. Metallstiften er senere blitt fjernet, og jeg har nesten full førlighet i hånden.

Heldigvis ble ingen i den andre bilen skadet, men begge bilene var totalvrak. Idet jeg skrevet dette, litt mere enn fire måneder senere, har skadene og legereregningene allerede kommet opp i nesten 100 000 kroner, og legebeseøk, utfylling av skjemaer og samtaler med etterforskere har lagt beslag på en urimelig stor del av min tid.

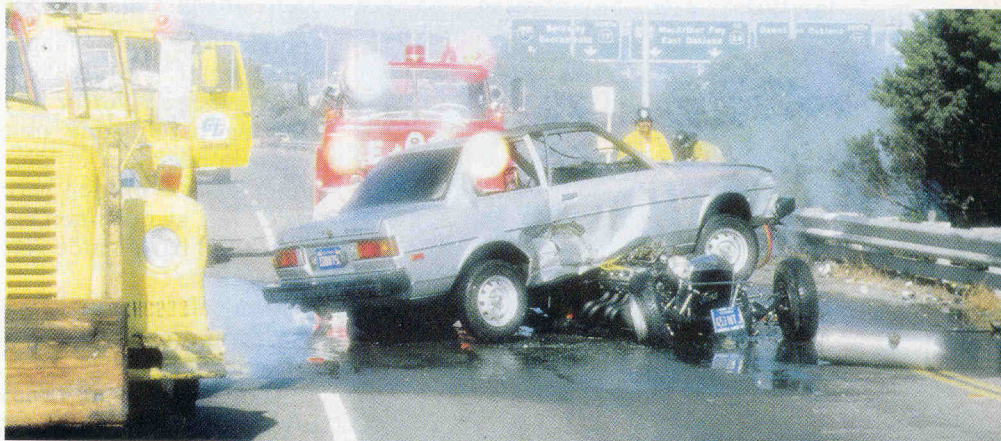
Hvem skulle ha tenkt seg dette? Det var en klar, varm søndags ettermiddag med liten trafikk. Som så mange ganger før var jeg på vei for å spille fotball, og jeg hadde aldri ventet meg noe sånt. Men plutselig skjedde det!

Det var en ulykke.

Du kan unngå ulykker! Her forklarer vi hvordan.

av Norman L. Shoaf

Alt skjedde så raskt!

En verden full av ulykker

Vi har alle hørt statistikkene og historiene om hva ulykker koster i liv og penger.

Mens jeg arbeidet på denne artikkelen, pløyde jeg meg gjennom uhyggelige fortellinger om hvordan skjodesløshet, maskiner som fungerer galt, stoffmisbruk og uforsiktighet har ført til skade, død og økonomisk tap.

I USA har for eksempel Det nasjonale råd for trygghet anslått at 90 000 personer ble drept i ulykker

som følge av ulykker.

Det later til at vi lever i en verden som er meget tilbøyelig til å bli utsatt for ulykker. Men hva er en ulykke?

En ulykke kan defineres som en feil, en uplanlagt og en uventet begivenhet. Offeret eller ofrene planlegger ikke bevisst en bilulykke, en invalidiserende arbeidsskade eller en destruktiv brann. Ellers ville disse begivenhetene ikke ha vært ulykker.

Jeg er sikker på at andre som har opplevd alvorlige ulykker, også har

han falt nedover en betongtrapp og fikk et dypt sår i hodet som krevde flere sting. Såret etterlot seg et arr som mannen bærer med seg til denne dag, mere enn 20 år senere. Ulykken fant sted på grunn av uoppmerksom overvåking av en smårulling.

Hver virkning har en årsak, uansett om vi kjenner årsaken eller ikke.

Men når vi overser — eller nekter å se — hvilke årsaker forskjellige begivenheter har, er det som om forklaringen "ulykke" fratrar oss ansvaret. Dette har ført til at menneskeheten som helhet ikke har villet vedgå og forandre de virkelige årsakene til mange av de mest presserende problemer vi står overfor, ikke bare som enkeltpersoner, men verden som

Vær oppmerksom på faremomenter, og arbeid for å få dem fjernet. Ikke la barns leker ligge i trappen hjemme.

i 1983, hvorav nesten halvparten døde i bilulykker. Invalidiseringer som følge av ulykker kom opp i 8,5 millioner, inklusive 330 000 som førte til noen grad av permanent svekkelse, fra delvis tap av førligheten i en finger til blindhet eller fullstendig invalidisering. Og regningen for disse tragediene? Over 600 milliarder kroner.

Ulykker er den fjerde største dødsårsak i USA. Den overgår bare av hjertesykdommer, kreft og hjerneslag, og de er den største dødsårsaken for personer mellom 1 og 38 år.

Tenk på det! Mens du leser denne artikkelen, vil faktisk fire mennesker bli drept, og omkring 340 vil få en invalidiserende skade. Gjennomsnittlig finner det sted 11 dødsfall og omkring 1030 invalidiserende skader hver time året rundt

stått overfor det spørsmålet som plaget meg etter bilulykken: Hvorfor jeg? Hvorfor nå? Om jeg bare hadde nølt fem sekunder mer et eller annet sted — om jeg bare hadde tatt av en annen vei — om jeg bare hadde sett den komme . . .

Men all etterklokskapen forandrer ikke på ulykken fant sted.

Men den biklang ordet *ulykke* har fått, tildekker en meget viktig sannhet:

Enhver virkning har en årsak.

Virkninger og årsaker

Når vi hører om en ulykke, er vi tilbøyelige til å anta at den "bare inntraff" — at den var uten årsak, og at den ikke kunne forhindres. Logisk sett må dette være galt.

Tenk over følgende: Trafikkulykker finner sted fordi trafikregler blir brutt, signaler fungerer galt eller kjøreforholdene er dårlige. Folk drukner fordi de ikke kan svømme eller fordi de feilvurderer risikoen. Folk dør av elektrisk sjokk fordi de ikke tar nødvendige forholdsregler, fordi de ikke er tilstrekkelig oppmerksomme eller fordi utstyr er dårlig vedlikeholdt.

Jeg husker godt et tilfelle hvor foreldre og eldre søsken overlot en 3-åring til seg selv. Resultatet var at

helhet.

Derfor risikerer vi at livet på jorden nå blir avsluttet i en "ulykke" i form av et kjernefysisk ragnarokk, som om det ikke fantes noen identifiserbar kjede av begivenheter som har ført oss så langt, og som vi kunne ha forhindre!

Selvfølgelig kan vi ikke unngå at enkelte begivenheter skjer uventet. Et lyn kan slå ned i en person på åpen mark, og kniven til en kokk kan gli så han skjærer seg i hånden. Men begge tilfeller har klare årsaker.

Det jeg vil frem til, er følgende: Hvis vi tvinger oss til å bli mer følsomme for risiko og potensielle farer, kan vi gjøre oss mye mindre utsatt for ulykker. Vi kan holde oss borte fra åpen mark i tordenvær. Vi kan være mere varsomme når vi bruker kniv, og forvisse oss om at den brukes på rett måte.

Det er årsaker til hvorfor hotellgangbroer faller sammen, hvorfor fly styrter og hvorfor barneforgiftninger finner sted.

Og det er årsaker til hvorfor smertelige bilulykker som min finner sted — hvorfor tusener av mennesker lider vonde fysiske økonomiske tap hvert år — selv om vi ikke vet — eller ikke ønsker å vite — årsakene og se dem i øynene.

Det vi ønsker å vise, er hvordan
(Fortsettes side 26)

Oppforstring av sunne spebarn

Sunne spebarn blir ikke bare til av seg selv. Det skal bare en enkel planlegging til for å forebygge fødselsdefekter. Dermed vil også barneoppdragelsen selv bli lettere.

En av de viktigste faktorene i en vellykket barneoppdragelse er i startfasen å kunne skape et våkent, sunt barn.

Mange faktorer er med på å avgjøre hvorvidt et svangerskap vil være vellykket eller ikke, faktorer av genetisk, sosial og psykisk art.

Ingen har kontroll over alt som er nødvendig for å garantere et vellykket svangerskap og et våkent, sunt spebarn. Men på ett livsviktig område har omtrent alle gravide kvinner faktisk kontroll, nemlig når det gjelder *ernæringen*.

Tenk før du handler

Det finnes overveldende bevis for at kvinner som regelmessig røker eller nyter alkohol, samt feilernærte kvinner med et dårlig kosthold, har flere komplikasjoner under svangerskapet enn velernærte kvinner med et godt og allsidig kosthold.

Lav fødselsvekt er hovedårsaken til barnedødeligheten i verden. Selv det velfødde USA kommer på 13. plass når det gjelder barnedødelighet, ifølge statistikken for 1981 fra Amerikas statistiske byrå.

Tragisk nok er det også påvist at mentalt tilbakestående hos nyfødte har forbindelse med lav fødselsvekt og graden av for tidlig fødsel.

“Celledelingen skjer svært raskt,

og er av den grunn mest sårbar en måned før fødselen til fem måneder etter. Aldri vil spebarnets hjerne igjen oppleve en slik utrolig formering av nye celler. Samtlige av de 11 milliarder neuroner som finnes — celler som bearbeider og analyserer informasjon — blir dannet før fødselen. Utilstrekkelig ernæring under svangerskapet resulterer i et varig og ugjenkallelig underskudd på de cellene som utgjør spebarnets hjerne” (*What Every Pregnant Woman Should Know/The Truth About Diets and Drugs in Pregnancy* — “Hva enhver gravid kvinne bør vite/Fakta om kost og legemidler under svangerskapet” — av Gail Sforza Brewer, side 95).

Om du er en gravid kvinne, er du ansvarlig for den gode ernæring som vil sette ditt barn istand til å nå sitt genetiske potensial. Du kan gi barnet ditt et utgangspunkt som ingen annen kan. Ditt barn er et resultat av det du spiser.

Barnet ditt er også et resultat av det du drikker, røker og ellers måtte innta.

“Den [amerikanske] helseministeren meddeler at røking under

graviditeten også resulterer i et betydelig større antall spontanaborter, dødfødsler og prenatale dødsfall.”

Som med røking bør en gravid mor basere sin avgjørelse om å nyte alkohol på hensynet til stoffskiftet og andre faktorer som vekt, kosthold og de medikamenter hun bruker, lovlige som ulovlige.

Alkohol strømmer uten proble-

mer fra morens blod gjennom morkaken til hennes ufødte barn. Risikoen for å skade fosteret er enda større når den gravide moren kombinerer pillebruk med alkohol. Husk, det er ditt ansvar å beskytte helsen til ditt ufødte barn.

Sett at din lege anbefaler en saltfattig, kalorifattig diett en eller annen gang under svangerskapet. Vekt- eller salt-restriksjoner under svangerskapet blir ikke lenger rutinemessig tilrådet av ledende spesialister innen obstetrikk; det samme er tilfelle med bruk av diuretika (urindrivende piller).

Enkelte leger henviser nå sine pasienter til offentlig godkjente ernæringsfysiologer med en utdanning som gjør dem kvalifisert til å gi sine pasienter råd om deres ernæringsmessige behov.

I større og større grad bør vi innse at graviditet og barnefødsler er normale, naturlige prosesser, så vi begynner å behandle dem deretter, istedenfor å behandle dem som sykdommer. Gud er mesterkonstruktøren av våre legemer og kroppslige funksjoner, formeringsprosessen innbefattet.

Menneskemelk til menneskebabyer

Gud konstruerte også menneskebrystet til å kunne produsere og skaffe melk til menneskebarnet. Derav følger at den perfekte mat for et nyfødt barn er melken fra dets egen mor. Ingen annen mat eller drikke er nødvendig for det diende barnet inntil det generelt er ca. seks måneder gammelt.

Det er få mødre som ikke er fysisk istand til å amme spebarna sine, og amming er virkelig iferd med å bli enda mer populært, spesielt i industrilandene.

Selv for tidlig fødte barn trives bedre med den melken som blir presset ut med en pumpe fra brystene til sin egen mor. Nylige studier viser at melk som er fra før utløpet av svangerskapsperioden, inneholder vesentlig høyere konsentrasjoner av protein, natrium og klorid, i mengder som er nødvendig for trivselen til det for tidlig fødte barnet.

Men til dem som foretrekker ikke å amme: Vær klar over at man ennå ikke har greid å oppfinne noen fullverdig morsmelkerstatning, og kumelk er enda mindre velegnet.

Dersom det i det hele tatt er mulig: Forsøk å amme barnet ditt de første par ukene, slik at det kan nyttiggjøre seg immunitetsegenskapene i råmelken, en klar, gul væske som det diende barnet mottar før den første melken kommer. Råmel-

ken gir ikke bare barnet en naturlig immunitet mot mange sykdommer; den forbereder også den nyfødtes mage- og tarmsystem så det kan oppta næringsstoffene i den melken som følger på en mest mulig effektiv måte. Denne verdifulle gaven for babyens fremtidige evne til å trives kan bare skjenkes av dens egen mor.

Fra barnet er ca. 6 måneder gammelt, kan det så smått begynne å innta fast føde. Hvis du innfører fast føde på et tidligere stadium, vil du øke risikoen for at barnet ditt vil utvikle matallergier. Det er også en tendens til å overføre det nyfødte barnet, noe som bereder veien for morgendagens overvektige barn og korpulente voksne.

Ved seksmånedersalderen er tiden ennå ikke inne til å gå over fra amming eller melkeblandinger til kumelk hos spebarn. De fleste barn i denne alderen er fremdeles ikke modne nok til å kunne tåle kumelk på en tilfredsstillende måte.

Stadig flere mødre foretrekker å tillage sin egen barnemat hjemme. Dette er fint så lenge fersk mat brukes, og så sant man tar tilstrekkelige forholdsregler mot smitte. Purert og industrielt behandlet mat der salt og sukker er tilsatt, er verre enn den kommersielle babymaten som nå finnes på markedet. De senere år har de kommersielle babymat-selskapene i USA sluttet å tilføre salt og sukker til den babymaten som nå blir solgt, etter press fra forbrukerrådene.

Etter ettårsalderen behøver man ikke lenger gi babyer spebarnsmat. Omkring denne tiden skulle de fleste barn være istand til å spise fra bordet.

Dette er en god anledning for foreldre til å vurdere sine egne matvaner. Hvis far eller mor bruker for mye sukker og salt, kan man være sikker på at barnet vil gjøre det samme.

Man bør ikke forsøke å få barnet til å spise mere babymat enn det selv ønsker. Mange foreldre har en tendens til å forsøke å få spebarnet til å spise opp all den maten det blir budt. Dette er også mange ganger et problem hos flaskebarna. La spebarna få lov til bare å ta det de ønsker og trenger av blandinger eller babymat. Igjen er du iferd med å etablere spisevaner som kan

bli verdifulle eller skadelige for ditt barn senere i livet.

Flaskebarn bør også holdes mens en av foreldrene holder flasken under matingen. Barnet bør ikke etterlates i sprinkelsengen alt mens blandingen fra den oppstyltede flasken siver ned i munnen på babyen. Ikke bare er det fare for infeksjoner i mellomøret, men når tennene hos

Om du er en gravid kvinne, er du ansvarlig for den gode ernæring som vil sette ditt barn istand til å nå sitt genetiske potensial. Du kan gi barnet ditt et utgangspunkt som ingen annen kan. Ditt barn er hva du spiser.

det eldre spebarnet kommer, vil de være mere utsatt for hull.

Flaskebarn bør få samme mengde kjærtegn og kjærlighet [sv. kärlek] som diebarn. Selv om natten bør babyen tas ut av sprinkelsengen og bli holdt mens den mates. Forsøk å bryte tendensen til å nekte spebarn den nære kontakten de trenger med sine fedre og mødre, som har bredt seg slik i Vesten.

En sann trusel mot følelsesmessig modenhet

Allerede når det er født, blir det nyfødte barnet vanligvis adskilt fra sin mor som er under narkose, for å bli vasket og veiet. Så, etter noen få, korte minutter med mor, blir barnet

anbragt i en sprinkelseng på barneavdelingen hvor det tilbringer de fleste av livets første døgn — alene.

Og likevel er det i disse livets første kritiske minutter og timer at vi utvikler vår første følelsesmessige tilknytning til et annet menneske. I mer enn en generasjon har man hindret den så viktige nære kontakt mellom far og mor og

mishandlet enn barn med normal nedkomst.

Og nye undersøkelser viser at en fars omgang med spebarna er langt viktigere enn tidligere antatt. Selv det nyfødte barnet har nytte av den fysiske stimulans som følger farens noe livligere lek.

Men dessverre, om det finnes aldri så mange fordeler, så er denne

vite hvorfor. Senere kan de få problemer med å uttrykke kjærlighet til sine avkom når de får barn.

Dette betyr ikke at det ikke finnes kjærlighet i slike utilnærmelige familier — kjærligheten finnes vanligvis der, men den virker heller forkrøblet, fortrent og skjult. Og fordekt kjærlighet er ikke særlig bedre enn ingen kjærlighet i det hele tatt.

Mennesker som ikke har fått sin del av dette i spebarnsalderen og i barndommen, lider kraftig under dette. Undersøkelser blant fanger og 49 forskjellige primitive kulturer har vist at berøvelsen av fysisk kjærlighet "er hovedfaktoren... i utviklingen av fremmedgjøring, psykopati, vold og aggresjon, samt... pillemisbruk og alkoholisme".

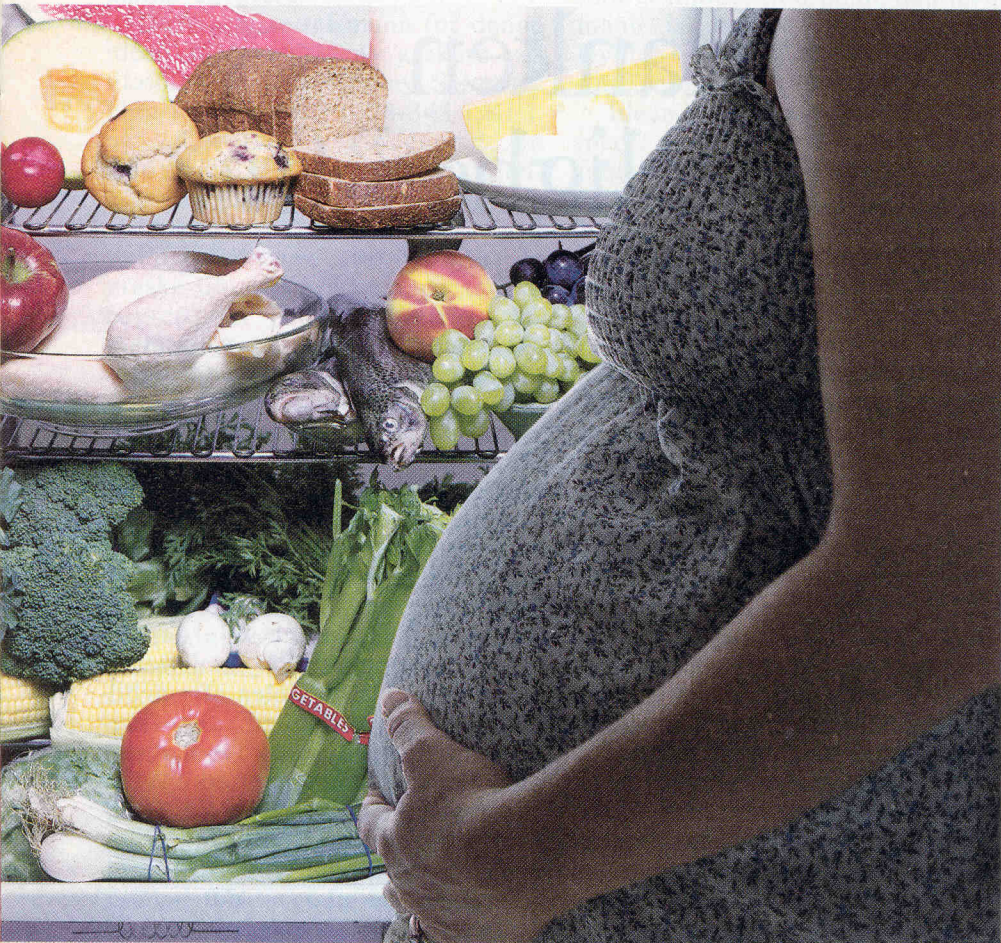
Undersøkelsen er skremmende: Ved å nekte spebarn og barn fysisk kjærlighet, vil foreldre skape forkvaklede voksne som ikke er istand til å forholde seg til andre — eller som til og med er disponert for voldelig eller kriminell adferd!

Mangel på kjærlighet og ømhet i de første årene har negative langtidsvirkninger. Kanskje kom du selv fra en familiebakgrunn som var kald, ufølsom og hadde en mangelfull utfoldelse av fysisk hengivenhet. Kanskje ble du tilsidesatt eller til og med mishandlet som barn. Dermed lider du kanskje under en viss form for angst eller hemning som du har funnet vanskelig å overvinne.

Dersom du eller din ektefelle har erfart slike eller andre vanskeligheter som har forårsaket mangel på kontakt utad hos deg, så snakk ut om det og vær forståelsesfulle og tålmodige med hverandre.

Forbered dere mentalt, fysisk og åndelig før dere bestemmer dere for å få barn. Når så barnet virkelig kommer, vil dere ved å kjæle med, klemme og elske barnet deres, være med på å gi det det grunnlaget som dere selv kanskje manglet, nemlig vissheten om at han eller hun er elsket, godtatt og i sikkerhet. Du kan gi dine barn indre ressurser som vil gjøre dem tryggere, mer selvsikre, mer kjærlige og utadvendte som voksne. □

Neste avsnitt, "Grunnprinsipper i barneoppdragelsen", vil vise hvordan og når du skal begynne å lære opp barnet ditt.

barnet deres rett etter fødselen.

Leger, sykepleiere og psykologer er først nå iferd med å bli klar over denne tragedien.

Når mødre blir gitt tilgang til direkte hudkontakt med sitt nyfødte barn, reagerer de anderledes på denne første intime kontakten med sine spebarn enn mødre som blir nektet slik nødvendig kontakt.

En bemerkelsesverdig undersøkelse viste at spebarn som fikk tidlig kontakt med sine mødre, oppnådde høyere vekt, gråt mindre og smilte og lo mer enn andre spebarn. Man fant også ut at for tidlig fødte barn som blir adskilt fra moren i lange perioder etter fødselen, har større risiko for å bli

tidlige adskillelsen av foreldre og barn mange ganger bare begynnelsen til et mønster som vil fortsette senere i livet.

I mange familier lar foreldrene barna vokse til uten disse ytterst viktige fysiske uttrykk for livsutfoldelse — varme omfavnelser og kjærtegn som viser at de blir satt pris på og tatt vare på.

Barn som vokser opp i slike familier, vil føle seg usikre, hemmet, redde for å bli såret, og dermed redde for å søke intim kontakt med andre. De kan komme til å oppleve vanskeligheter når de går ut med det annet kjønn, og når de gifter seg. De kan føle seg kalde og følelsesmessig uutviklet, uten å

Det STORE SPØRSMÅL: Hvor kom tanken om "sjelens udødelighet" fra?

av Keith W. Stumpf

Få ting er mere utbredt enn troen på "sjelens udødelighet".

Så å si alle kjenner dette begrepet. Den vanlige gjennomsnittskristne ville vel uttrykke det omtrent slik:

Et menneske har både *kropp* og *sjel*. Kroppen er det fysiske skall av kjøtt og blod som for en tid huser sjelen. Sjelen er den immaterielle del, og består av ånd. Ved døden forlater sjelen kroppen, for å leve bevisst i all evighet — enten i himmelen eller i helvete. (Noen mener også at de frigjorte sjelene tar bolig i nye kropper i en rekke reinkarnasjoner eller såkalte "transmigrasjoner".)

Denne idéen finnes i en eller annen form hos så å si alle folk og religioner i verden idag. Den religiøse gjennomsnittsperson tar idéen for gitt.

Vitenskapen, som arbeider med det konkrete, materielle univers, har ingen bevis hverken for eller imot eksistensen av en slik sjel.

Hvordan kan vi da vite om mennesket virkelig har en slik "udødelig sjel"?

Det er ikke mange som har spurt seg selv *hvor* denne idéen egentlig kom fra. Mange har simpelthen gått ut fra at den finnes i Bibelen.

Så vær forberedt på noe som kanskje vil bli en av ditt livs store overraskelser!

Tilbake til Egypt

Idéen om "sjelens udødelighet" ble formet lenge før vår tids store religioner ble dannet. Den greske oldtidshistorikeren Herodot (5. årh. f.Kr.) forteller oss i sitt verk *Forskninger (Histories apodexis)* at de gamle egyptere var de første som lærte at sjelen er udødelig og kan skilles fra kroppen. Denne egyptiske idéen fremkom flere århundrer før judaismen, hinduismen, buddhismen, kristendommen og islam kom inn i bildet.

Livet etter døden spilte en større rolle for egypterne enn for de fleste andre folk i oldtiden. De utallige gravmælene som arkeologene har bragt opp i lyset langs Nilens bredder, gir oss talende beviser for den egyptiske tro på at mennesket har en åndelig del som varer utover dets fysiske liv.

Lenger øst trodde også oldtidens babylonere på et fortsatt liv for sjelen i en "underverden". Men babylonernes tro var ikke tilnærmedesvis så komplisert som egypternes.

Egypterne mente nemlig at et menneske bestod av en fysisk kropp og ikke bare én, men *to* sjeler, som levde videre etter døden — en *ka*-sjel og en *ba*-sjel.

Man mente *ka*-sjelen utgjorde et åndelig bilde av mennesket, og inneholdt den "livskraft" han eller hun hadde fått ved fødselen. Ved døden ville så *ka*-sjelen ta bolig i en statue eller et bilde av den avdøde.

Av den grunn ble det plassert en statue eller et bilde i gravkammeret. Det skulle være *ka*-sjelens evige hjem, og ble derfor utstyrt med alt *ka* kunne trenge for å ha det godt i det neste liv — mat, møbler, spill, lesestoff, toalettsaker og så videre.

Den andre sjelen, *ba*, mente man var den delen av mennesket som fikk evig liv i himmelen. Ved det siste åndedraget ville den fly ut av kroppen. På malerier i gravmæler ble *ba*-sjelen ofte avbildet som en hauk med menneskehode som svevde over den avdødes legeme. Egypterne trodde også at *ba* nå og da kom tilbake for å "besøke" kroppen i graven og forsyne seg av maten og drikkevarene som var plassert der.

Den berømte *Dødeboken* — en samling gamle egyptiske tekster for begravelser og seremonier — beskriver meget detaljert hva egypterne trodde om livet etter døden. I en utgave av dette verket fra det 15. århundre f.Kr. blir det skildret hvordan *ba*-sjelen til en avdød spør en av de egyptiske guder: "Hvor lenge kommer jeg til å leve?" Til hvilket guden svarer:

"Du skal eksistere i millioner av millioner av år — et tidsrom av millioner av år." Kan idéen om udødelighet bli beskrevet stort bedre?

Videreført til grekerne

Tanken om sjelens udødelighet forsvant ikke med den egyptiske

oldtidssivilisasjon. Se igjen hva Herodot kan fortelle:

“Egypterne var de første som hevdet at menneskesjelen er udødelig. . . Denne oppfatningen har *enkelte grekere* fra tid til annen antatt som sin egen” (*Euterpe*, 2. bok av Herodots *Forskninger*).

De hedenske grekerne fikk altså idéen om sjelens udødelighet fra de gamle egyptere!

Den fremste talsmann for denne idéen blant oldtidens grekere var filosofen Platon, elev av Sokrates. Han levde i Aten (428-348 f.Kr.), og var stifter av Akademiet, en institusjon for filosofisk og vitenskapelig forskning like utenfor selve Aten.

Før Sokrates' tid hadde de greske filosofene ikke noe egentlig begrep om noe immaterielt element i mennesket. Filosofene Sokrates og Pytagoras var blant de første grekere som antok de egyptiske synspunkter. I sin tur fikk de stor innflytelse på Platons tenkning. Det var Platon som gjorde idéen om sjelens udødelighet populær i hele den greske verden.

I *Faidon*, et av Platons mest berømte verker, gjengir han den siste samtalen Sokrates hadde med vennene like før han ble henrettet, slik:

“Vær ved godt mot og sørg ikke over at jeg går bort . . . Når dere legger meg i graven, skal dere si at dere bare begraver min kropp og ikke min sjel.”

Denne uttalelsen til Sokrates avviker ikke nevneverdig fra det de fleste kirkesamfunn lærer idag!

Legg også merke til hva Platon selv hevder — igjen fra *Faidon*:

“Sjelen, hvis uadskillelige kjennetegn er liv, vil aldri godta livets motpol — døden. Således viser sjelen seg å være udødelig, og av den grunn uforgjengelig . . . Tror vi at det finnes noe slikt som død? Ja, så absolutt. Og er dette noe annet enn at sjel og kropp skilles? Når denne adskillelsen er fullbyrdet, er man død, når sjelen eksisterer i seg selv, frigjort fra kroppen, og kroppen er skilt fra sjelen. Dette er døden . . . bare adskillelsen av kropp og sjel.”

I 10. bok i *Republikken* — også et av Platons hovedverker — skrev han: “Menneskesjelen er udødelig og uforgjengelig.”

Uttalelser av slike greske og romerske oldtidsskribenter som Polybius, Cicero, Seneca og Strabon — og Platon selv — har fått mange moderne historikere til å tvile på at Platon personlig virkelig trodde på doktrinen om sjelens udødelighet. De antyder at han kanskje simpelthen populariserte noe han selv visste var fri fantasi, som et middel til å holde den jevne mann i tukt og orden gjennom frykten for mystiske “usynlige ting” etter døden.

Idéen om sjelens udødelighet var med andre ord en nødvendig følgesvenn til doktrinen om de fryktelige pinsler i Hades eller helvete. Slik skremmende lære var det som måtte til for å påvirke massene til å bli gode borgere, mente mange filosofer.

Uansett hvilke motiver han kan ha hatt, og hva han selv trodde på, fikk Platons lære virkning i vide kretser. Den spredte seg over hele den dengang kjente verden og ble godtatt som sannhet av millioner av mennesker.

Platon og jødene

Oldtidens jødiske samfunn var sterkt påvirket av de greske filosofiske idéer. Mange vil anta at Platons syn på sjelen som en fange i legemet ikke var noe nytt for jødene. Men her er hva de jødiske lærde selv sa om dette:

“Troen på at sjelen fortsetter å eksistere etterat kroppen er gått i oppløsning, finner man . . . *ingen steder uttrykkelig fremsatt som lære i Den hellige skrift* . . . Troen på sjelens udødelighet kom til jødene *gjennom kontakten med gresk tenkning, spesielt gjennom Platons filosofi*. Han var den fremste talsmann for denne læren, og han kom til den via orfiske og eulysiske mysterier, der babylonske og egyptiske synspunkter var blandet på en merkelig måte” (*Jewish Encyclopedia*, artikkelen “Immortality of the Soul” — “Sjelens udødelighet”).

Mange lesere vil sikkert bli overrasket over å oppdage at idéen om sjelens udødelighet ikke kom til jødene fra Det gamle testamente, men *fra Platon!*

Men som vi skal se, har Det gamle testamente et helt annet synspunkt!

Nok en overraskelse!

Hva så med den troende kristne verden? Her må vi da finne doktrinen om sjelens udødelighet uten noen påvirkning av gresk tenkning.

Tenk over følgende faktum:

Mange av de tidlige teologer og lærde i den kristne kirke — menn som Origenes, Tertullianus og Augustin — var nært knyttet til platonismen.

Tertullianus (155-220 e.Kr.) skrev for eksempel: “For visse ting er kjent selv fra naturen: Sjelens udødelighet, for eksempel, er antatt av mange . . . Jeg kan derfor bruke *Platons oppfatning når han erklærer: 'Enhver sjel er udødelig'*” (*Ante-Nicene Fathers* — “Kirkefedrene før Nikea” — 3. bind).

Merk at det er Platons oppfatning han siterer!

Augustin fra Hippo (354-430), regnet for kristendommens største tenker i oldtiden, lærte også at menneskesjelen var immateriell og åndelig av natur. Men legg merke til hvor hans lære kom fra. *Encyclopaedia Britannica* sier det slik: “Han kombinerte Det nye testaments religion med den greske filosofis platoniske tradisjon.”

Hvorfor skulle disse tidlige kristne kirkefedre ty til en hedensk gresk filosofis oppfatninger? Kan det tenkes at doktrinen om sjelens udødelighet ikke blir klart støttet av den hellige kristne skrift?

Legg også merke til hva reformatoren Martin Luther skrev over tusen år senere, i 1522:

“Det er etter min mening trolig at de døde med meget få unntak sover i fullstendig bevisstløs tilstand til dommens dag . . . *Med hvilken rett* kan man si at de dodes sjeler ikke sover . . . på samme måte som de levende ligger i dyp søvn i tiden fra de legger seg om kvelden til de står opp neste morgen?”

Luther selv fant det vanskelig å finne støtte for doktrinen om sjelens udødelighet i Skriften. Derfor skriver han også: “Med hvilken rett . . . ?”

Men de læresetningene som var blitt innarbeidet gjennom århundrer lot seg ikke så lett fordrive, selv ikke av reformatorene. Både teologer og kirkegjengere fortsatte stort sett uten spørsmål å godta de

idéene som de hadde overtatt fra oldtidens hedenske filosofer. Som *Encyclopaedia Britannica* sier:

“Den tradisjonelle vestlige filosofi, som startet med de gamle grekere . . . formet de grunnleggende vestlige begreper som sjelen.”

Hva Bibelen EGENTLIG SIER!

Legg merke til advarslene fra apostelen Paulus, som selv en gang hadde stått overfor greske filosofer på Aeropagos (Marshøyden) i Aten (Apg. 17:15-34). Til grekerne i Kolossæ i Lilleasia skrev han; “*Pass på at ingen får fanget dere med visdomslære og tomt bedrag som hviler på menneskers tradisjoner og stammer fra grunnkreftene i verden, ikke fra Kristus*” (Kol. 2:8; ’78-overs.).

Jesus Kristus selv advarte mot å sette “Guds ord ud af kraft ved jeres [deres] overlevering som I har lært folk” (Mark. 7:13; dansk overs.). “De dyrker meg forgjeves,” klaget han, “idet de lærer lærdommer som er menneskebud” (Matt. 15:9).

Hva sier derfor Bibelen egentlig om dette?

La oss først se på hva Det gamle testamente lærer. Som vi har sett, innrømmet de jødene som levde i den hellenistiske verden, at de hentet doktrinen om sjelens udødelighet fra Platon. Og hvorfor? Fordi den *ikke finnes noe sted* i de hebraiske skrifter!

Se hva det står i 1. Mosebok 2:7: “Og Gud Herren dannet mennesket av jordens muld og blåste livets ånde i hans nese; og mennesket *ble til en levende sjel*.”

Legg nøye merke til dette: Mennesket — skapt av jordens muld, ikke av ånd — *ble en levende sjel*. En sjel er noe et menneske *er*, ikke noe det *har*.

Det hebraiske språk gir oss flere beviser på dette. Det hebraiske ordet som her er oversatt “sjel”, er *næfæs*. Dette ordet angir midlertidig fysisk liv og betyr et levende, pustende vesen. Dette samme ordet brukes ofte i første kapittel av 1. Mosebok og andre steder når det er tale om *dyr*.

Se for eksempel 1. Mosebok 1:24: “Og Gud sa: Jorden la fremgå levende vesener [*næfæs*] hvert etter sitt slag, fe, kryp og ville dyr, hvert etter sitt slag! Og det ble

så.”

Ordet som her er oversatt *vesener*, er det samme hebraiske ord som er oversatt til “sjel” i kap. 2 vers 7 og ellers i Det gamle testamente. I bibelsk språkbruk er altså et umælende dyr også en “sjel”.

I 3. Mosebok 21:11, 4. Mosebok 6:6, Haggai 2:13 (v. 14 i svensk overs.) og andre steder brukes endog ordet *næfæs* med henvisning til *et dødt legeme!*

Næfæs har åpenbart *intet* å gjøre med noen form for åndelig vesen. Sjelen er ikke noen del adskilt fra legemet. Den utgjør legemet. Mennesket *er en næfæs*. Det *er en sjel!*

Mange andre skriftsteder i Det gamle testamente avslører klart sjelens *dødelighet* — ikke udødelighet. Ezekiel 18:4, 20 sier for eksempel at en sjel kan *dø!* Les selv: “Den sjel, der synder, den skal *dø*” (dansk overs.). Hvis sjelen var udødelig, hvordan kunne den da *dø*? Det er jo en direkte selvmotsigelse!

Det er sannelig ikke rart at jødiske lærde idag må henvise til Platon som kilde for doktrinen om sjelens udødelighet!

Hva sier Det nye testamente?

Men i Det nye testamente vil vi i alle fall finne det bibelske bevis for at sjelen er udødelig. Eller vil vi?

I Det nye testamente er ordet “sjel” en oversettelse av det greske ordet *psykjé*, som tilsvarende det hebraiske *næfæs*. Og i likhet med *næfæs* blir *psykjé* ofte gjengitt med “liv” i tillegg til “sjel”.

To ganger i Det nye testamente blir *psykjé* brukt om laverestående dyr, slik *næfæs* til tider blir brukt om dyreliv. Disse to skriftstedene (Åp. 8:9; 16:3; 1930-overs.) gjengir *psykjé* henholdsvis som “liv” og “sjel”, idet de refererer til sjødyr.

Psykjé har absolutt *intet* med “åndelig natur” eller “udødelig sjel” å gjøre.

Jesus Kristus sier faktisk at Gud kan *ødelegge* sjelen (gresk: *psykjé*, eller liv) i helvetes ild (Matt. 10:28).

Hverken i det gamle eller nye testamente kan vi finne ordene *udødelig sjel*. Faktisk forekommer ikke ordet *udødelig* noe sted i Bibelen, mens ordet *udødelighet* (gresk: *athanasia*) bare er brukt tre

ganger, alle ganger i Det nye testamente. Ett av disse tre stedene er 1. Timoteus 6:16, hvor det klart står at av alle mennesker er det Jesus Kristus “som *ALENE* har udødelighet”!

De to andre stedene er vers 53 og 54 av 1. Korintierbrev 15 — Bibelens “oppstandelseskapittel”. Her blir vi foralt at den kristne vil bli “ikledd” udødelighet ved en fremtidig oppstandelse fra de døde.

(Et beslektet ord, *uforgjengelig* — gresk: *aftharsia* — som også kan bety “udødelighet”, forekommer en titalls ganger. Heller ikke dette er noe et menneske har iboende i seg selv, men noe kristne må “søke” — Rom. 2:7.)

Som Jesus så klart uttalte: “Det som er født av kjødet, *er kjød*, og det som er født av Ånden, *er ånd*” (Joh. 3:6). Mennesket, født av kjøtt og blod, *er kjøtt og blod*. Det ble ikke skapt udødelig, og det har bare en midlertidig fysiokjemisk eksistens. “For støv *er* du, og *til støv* skal du vende tilbake,” som Gud sa til Adam (1. Mos. 3:19).

Bare når det dødelige menneske er “født påny” i en fremtidig oppstandelse, kan det endelig bli udødelig og *bli ånd!* Hvorfor skulle det være nødvendig å gjenoppvekke kroppen hvis sjelen allerede var i himmelen? Sjelen kommer ikke til himmelen! Den dødelige sjel — menneskets fysiske liv — *dør* og blir til støv. (Hvis du vil vite mere om dette så misforståtte emnet, så skriv etter vårt gratis hefte *Hva menes egentlig med . . . ‘født på ny’?* og særtrykket [ennå ikke oversatt] “Is This the Only Day of Salvation?”)

Det nye testamente lærer oss altså om *oppstandelsen* — det at vi oppstår fra de døde — i direkte kontrast til den hedenske greske idéen om sjelens udødelighet. Oppstandelsen er vårt eneste håp om et evig liv! Jesu egen oppstandelse var en type eller forløper for den oppstandelsen Gud lover alle som adlyder ham (Joh. 5:28-29; 11:25; Rom. 8:11; Fil. 3:10-11).

Mennesket har *intet* håp om et liv etter dette *iboende* i seg selv!

“Menneskets ånd”

Nå må vi lære en annen fundamen-
(Fortsettes side 22)

HVORFOR kirkesamfunnene helligholder søndag

av Herbert W. Armstrong

Når begynte Det nye testaments Herrens dag — og på hvilket grunnlag?

Svaret er sjokkerende. Jeg ble sjokkert selv for 58 år siden — da jeg var 34.

Det kom som en utfordring, og jeg følte det som en trussel mot mitt ekteskap. Min kone fortalte at hun nå ville begynne å helligholde sabbaten — på lørdag! For meg var dette religiøs fanatisme!

“Min kone er blitt en religiøs fanatiker!” utbrøt jeg. Noe slikt kunne jeg ikke tolerere. Hva ville mine forretningsvenner tro?

Bibelen sier at det er søndag vi skal holde hellig,” fremholdt jeg. “Alle kirkesamfunn feirer søndagen, og deres religion bygger jo på Bibelen,” understreket jeg.

“Jaså,” svarte hun. “Vis meg hvor dette står i Bibelen, så skal jeg gå tilbake til søndag.”

Jeg svarte at jeg ikke visste stort om Bibelen, men for å bevise at hun tok feil, skulle jeg nøye studere Bibelen og andre historiske beretninger om dette emnet.

Historiske vidnesbyrd

Jeg begynte med historien og tok for meg leksikonet *Catholic Encyclopedia* og diverse andre skrifter. Her er hva jeg til min forbløffelse fant i boken *Våre fedres tro* av kardinal Gibbons

(11. utg. s. 89): “Du kan lese Bibelen fra 1. Mosebok til Åpenbaringen uten å finne en eneste linje som sier at vi skal holde søndag hellig. Skriften påbyr helligholdelse av lørdag, en dag vi aldri har helligholdt.”

En annen bok, *Catholic Doctrinal Catechism* (“katolsk doktrine-katekisme”) lærte følgende til den katolske kirkes medlemmer og deres barn: “*Spørsmål*: Har vi noe annet bevis forat kirken har makt til å innføre helligdager eller forskrifter? *Svar*: Hvis hun ikke hadde en slik makt, da kunne hun ikke ha gjort det som alle moderne teologer er enige med henne i — nemlig å erstatte helligholdelsen av lørdag, ukens syvende dag, med helligholdelsen av søndag, ukens første dag. En slik forandring har intet grunnlag i Den hellige skrift.

Spørsmål: Når protestantene utfører verdslig arbeid på lørdag, ukens syvende dag, følger de da Skriften som eneste regel for sin tro? Finner de en tillatelse til dette klart fastlagt i Den hellige skrift? *Svar*: Tvert om, tradisjonen er eneste autoritet de bygger skikken på. Ved å unnlate å helligholde lørdagen, bryter de et av Guds ti bud, som han aldri har avskaffet: ‘Kom i hu at du holder sabbaten hellig.’”

Fra kirkemøtet i Laodikea i år 363 kom denne kirkeloven (sitert

fra boken *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 14. bind): “Kristne må ikke følge jødisk skikk ved å hvile på sabbaten, men må arbeide den dagen og heller feire Herrens dag.”

Hvis kirkens tjenere oppdaget noen som holdt sabbaten, ble personen erklært “bannlyst fra Kristus”. Dette fikk de verdslige myndigheter til å arrestere og/eller henrette den som slik ble brennemerket. Mange kristne som helligholdt sabbaten, led martyrdøden av denne grunn.

Når det gjelder anerkjennelse av sabbaten, og hva Bibelen sier om ukens første dag, fant jeg følgende i en *Teologisk ordbok* av metodistpresten Charles Buck: “Sabbat betyr hvile på hebraisk, og er ukens syvende dag . . . Det må innrømmes at det ikke finnes noe bud i Det nye testamente angående den første dagen.”

Og hva erkjenner presbyterne? I “The Christian at Work” for 19. april 1883 og januar 1884 kan vi lese: “Noen har forsøkt å bygge helligholdelsen av søndag på et apostolisk påbud, men apostlene gav overhodet intet bud angående denne saken . . . Sannheten er at hvis vi holder oss til Bibelens rene ord, står de som feirer sabbat på lørdagen med de sterkeste argumenter.”

Den anglikanske kirkes *Plain*

Sermons on the Catechism av dr. teol. Isaac Williams sier det slik i første bind: "Og hvor i Skriften blir vi fortalt at vi skal helligholde den første dagen i det hele tatt? Vi får påbud om å holde den syvende hellig, men intet sted den første. Vi har samme grunn for å helligholde ukens første dag istedenfor den syvende, som for å feire mye annet — ikke fordi Bibelen bestemmer det, men fordi kirken har forordnet det."

Alle disse dokumenterte historiske innrømmelser fikk meg til å sperre øynene forbløffet opp.

Bibelske beviser

Så leste jeg i Bibelen, i Matteus 12:38-40 ('78-overs. hele veien, hvis intet annet er indikert): "Noen skriftlærde og fariseere tok da til orde og sa: 'Mester, vi vil gjerne at du skal vise oss et tegn.' Men han svarte dem: 'En ond og utro slekt krever tegn; men den skal ikke få noe annet tegn enn Jona-tegnet. For som profeten Jona var tre dager og tre netter i den store fiskens buk, slik skal Menneskesønnen være tre dager og tre netter i jordens dyp.'"

Tradisjonell kristendom lærer at Jesu oppstandelse skjedde søndag morgen, og at korsfestelsen foregikk på fredag. Derfor blir fredag før påskesøndag feiret som langfredag. Men hvis Jesus ble gravlagt fredag kveld og stod opp igjen søndag morgen, da var han jo bare to netter og en dag "i jordens dyp". Noen hevder at oppstandelse etter tre dager kan oppfattes som deler av tre dager, dvs. fredag kveld, lørdag og søndag morgen før daggry. Men *det* er såvisst ikke tre dager og tre netter, eller tre døgn om man vil.

Andre steder sier Jesus at han skulle oppstå "den tredje dag". Det må bety i løpet av tre dager, men ikke utover den tredje dag. Men Jesus sier også at han skulle oppstå "etter tre dager", og det må bety etterat tre hele dager var gått. Oppstandelsen foregikk i virkeligheten akkurat da tre døgn à 24 timer var gått, altså innen perioden på tre døgn, ikke senere, men etterat tre hele dager var gått.

Jonas' bok forteller at Jonas var tre dager og tre netter i buken på den store fisken, og at han "ropte

fra dødsrikets dyp" til Gud (*sjeol*, hebraisk for graven).

Alle disse skriftstedene passer sammen og beviser at Jesu legeme var i den forseglede graven i tre hele døgn.

Den sabbaten som nærmet seg da Jesus ble korsfestet, var i virkeligheten den årlige sabbat ved påsketider (Joh. 19:31). I år 31, da korsfestelsen fant sted, falt denne sabbaten på en torsdag. Jesus ble korsfestet onsdag ettermiddag og gravlagt like før solnedgang samme dag. Hans legeme lå i graven natt til torsdag, fredag og lørdag — tre netter; og hele torsdag, fredag og lørdag — tre dager, altså ialt tre fulle døgn. Og han stod opp fra de døde "ved enden av sabbaten" (lørdag) som det heter i Matteus

Jesus gikk inn i synagogen og preket på sabbatsdagen . . . Men hvorfor pleide Jesus å helligholde sabbaten?

28:1 (1930-overs.).

Disse opplysningene kom som et sjokk på meg. De ødelegger jo hele tradisjonen med å feire påskesøndag. Videre hviler det eneste argumentet for å helligholde søndag på en antagelse om at Jesus stod opp søndag morgen. Sannheten river ned alle de falske tradisjoner om at søndag er hellig!

Ja, jeg ble sannelig forbauset da jeg fant denne sannheten for 58 år siden. Men jeg fant mye mer.

Herrens dag

Med rene ord stod det at sabbaten, ikke søndag, er "Herrens dag". I Markus 2:28 leste jeg at "Menneskesønnen er HERRE over sabbaten". Altså er sabbaten og ikke søndag "Herrens dag", idag som dengang.

Jesus holdt sabbaten hellig som et eksempel for oss (Luk. 4:16). Han gikk inn i synagogen og preket

på sabbatsdagen.

Apostelen Paulus preket for hedningene i Korint på sabbaten i halvannet år (Apg. 18:4, 6-11).

I 1. Korintierbrev 11:1 (sist i kap. 10) formaner Paulus hedningene om å holde sabbaten hellig ved å følge hans eksempel. Paulus holdt sabbaten "som han pleide" (Apg. 17:2). I dette fulgte han Jesus, som holdt den hellig "som han pleide" (Luk. 4:16).

Men hvorfor pleide Jesus å helligholde sabbaten? Gå tilbake til skapelsen. "Og Gud fullendte på den syvende dag det verk som han hadde gjort [skapelsesuken], og han hvilte på den syvende dag fra all den gjerning som han hadde gjort. Og Gud velsignet den syvende dag og helliget den; for på den hvilte han fra all sin gjerning, den som Gud gjorde da han skapte" (1. Mos. 2:2-3; '1930').

Sabbaten ble skapt av Gud, ikke gjennom arbeide, men fordi han hvilte på den dagen. Det var GUD som gav påbud om at sabbaten skulle helligholdes (2. Mos. 20:8-11). Det er et av De ti bud. Sabbaten ble skapt *for* menneskene (Mark. 2:27), og den ble skapt *dengang* mennesket ble skapt.

I 1. Johannesbrev 2:4 heter det at "den som sier at han kjenner [Gud], men ikke holder hans bud, er en LØGNER!" Det må være mange løgnere blant dem som bekjenner seg til kristendommen idag!

Hva ER egentlig synd? Bibelens definisjon er: "Synd er lovbrudd" (1. Joh. 3:4). Guds lov, dvs. De ti bud, er åndelig (Rom. 7:14).

Hvordan mottar man frelsen — det evige liv? Peter sa man må omvende seg, tro og bli døpt (Apg. 2:38). Jesus sa: "Dersom dere ikke vender om, skal dere alle omkomme slik som de" (Luk. 13:3-5). Å vende om betyr å vende seg bort *fra* synd, SLUTTE å bryte loven, og et av lovens bud er å holde sabbaten hellig.

Sabbaten er HELLIG for Gud. Å vanhellige den er som å slå Gud i ansiktet og behandle ham med forakt. Hvis vi elsker Gud, som elsker oss, vil vi ikke gjøre noe slikt. Jeg lærte dette for 58 år siden. Har DU lært det idag?

Vil du vite mer om dette, kan du skrive etter heftet *Hvilken dag er den kristne sabbaten?* □

En nasjons plan for å **OVERLEVE ATOMKRIG**

av John Halford

Dette er Sveits' plan for å overleve et kjernefysisk ragnarokk.

De fleste har vel hørt historien om Wilhelm Tell, den sveitsiske folkehelten som fikk ordre om å skyte et eple av hodet til den lille sønnen sin.

Men det er kanskje ikke like kjent av Tell ifølge legenden hadde enda en pil gjemt under kappen. Hvis han hadde bommet på eplet og drept sønnen, ville han ha sendt den andre pilen gjennom hjertet på mannen som hadde tvunget ham til å sette sin sønns liv på spill.

Sveits av idag er nettopp slik. Du har det Sveits som alle kjenner — høye fjell, gressletter oppe i Alpene med en vrimmel av ville blomster, gullrene småbyer og landsbyer. Og så et friskt og fredselkende folk med en av verdens høyeste levestandarder. Men ser du nøye etter, kan du iblant se konturene av "pilen under kappen".

En væpnet leir

"Som her, for eksempel," sa Andreas, som hadde tilbudt seg å ta meg med på en heller uvanlig rundtur i landet hans. Vi kjørte bortover en svingete vei gjennom de lave åsene nær grensen mellom Sveits og Vest-Tyskland. Andreas hadde vist meg flere rekker av metallplater

som var felt ned i veidekket.

"Stridsvognfeller," sa han forklarende. "Hvis en invasjonsstyrke prøver å komme inn i Sveits langs denne dalen, kan vi åpne disse platene, trekke opp fellene, og blokkere veien fullstendig i løpet av få minutter. Så kunne vi antagelig

håndbevegelse mot mennene som arbeidet ute på markene — "vet hvordan de skal bruke slike våpen."

Med ett virket den idylliske sveitsiske scenen mindre fredelig. Jeg begynte så smått å forstå noe alle sveitsere vet. Det fredelige

gjøre ende på stridsvognene der oppe fra."

Han pekte opp mot et skyteskår i en låvevegg som så svært så harmløs ut. "Det er for

en mitraljøse, eller kanskje en panservernkanon. De er ikke på plass nå, naturligvis, men de kan plasseres i full fart. Og noen av disse karene" — han gjorde en

Det fredfylte og nøytrale Sveits er på konstant vakt mot mulige angrep.

landet deres er som en væpnet leir. Den sveitsiske konføderasjon (*Confœderatio Helvetica*) som Sveits heter offisielt, har vært nøytralt siden 1815. Engang var sveitserne det mest krigerske folk i Europa, men nå har de bestemt at de aldri

mere skal gå i krig, aldri skal tjene i andre lands væpnede styrker, og aldri angripe uten at de selv blir angrepet.

Men forat denne nøytraliteten skal stå til troende, mener sveitserne at nasjonen også må være godt bevæpnet. Dette kalles "væpnet nøytralitet", og sveitserne er beredt til å forsvare den nøytraliteten de har erklært.

Hvis Sveits skulle bli angrepet, er landet godt utstyrt til å kunne forsvare seg. På noen timer kan denne høyst nøytrale nasjonen være på krigsfot. Dette er ingen hemmelighet. Sveitserne ønsker at verden skal vite at en invasjon vil koste en angriper dyrt, og at det trolig ville føre til større tap enn vinning. Dette er årsaken til at Hitler unngikk en direkte konfrontasjon under 2. verdenskrig — han visste at et forsøk ikke ville være verd tapet av tid og menneskeliv.

Mens vi kjørte gjennom det vakre landskapet mellom Zürich og Bern, viste Andreas meg flere eksempler på "pilen under kappen". Midtskillet på den firefelts motorveien var montert slik at det lett kunne fjernes. Dermed kan denne lange veistrekningen brukes som en rullebane for de mange hundre jagerfly i det sveitsiske flyvåpen. Og hundrevis av strategiske broer og veioverganger er permanent underminert. Bestemte personer er utpekt til å ødelegge dem når de får ordre om det, for å hindre fremmarsjen til en invasionsstyrke.

Nesten hver eneste stridsdyktig sveitser mellom 20 og 50 er en veltrenet soldat. Den lune bonden, den lystige kroverten, det pålitelige postbudet, alle har de uniformene sine hengende i skapet. Der har de også riflen og 24 skarpe patroner.

Gjennom regelmessige øvelser, som de tar svært alvorlig, holder denne hæren seg stadig i høyeste beredskap. Hver mann vet nøyaktig hvor han skal melde seg og hva som

ventes av ham hvis han blir kalt til å verge sitt land.

Sveits kunne faktisk mobilisere en hær på over en halv million mann i løpet av få timer. "Misforstå meg ikke," sa Andreas. "Vi ypper ikke til strid, men vi er realister. Vi lever i en farlig verden, og vi akter å overleve."

Et undergrunns-Sveits

Hvor grundig sveitserne planlegger for å overleve, kan man se av det som kan beskrives som et av atomalderens vidundere: det sveitsiske sivilforsvar — Zivilschutz. Dette lille landet har alltid hatt behov for tilfluktsrom. Nøytralitet har ikke alltid vært noen garanti for at Sveits ville slippe uskadd fra krigene i Europa. Under 2. verdenskrig ble Sveits bombet over hundre ganger — ved uhell eller feiltagel-

ser, men ødeleggelsene blir ikke mindre av den grunn.

Men i skyggen av atomkrigstruselen har sveitserne nå gitt sivilforsvaret høyeste prioritet. En kjernefysisk krig, med radioaktivt nedfall og forurensning som følge, tar ikke hensyn til grenser. Intet land, hvor "nøytralt" det enn måtte være, kan føle seg trygt.

Selv det mest avsidesliggende dalføre kan bli en krigssone. Derfor intensiverte Sveits i 1971 sitt allerede omfattende sivilforsvarsprogram. Nå er målet å sikre to ting:

Nasjonen skal være rede til å forsvare seg om den blir angrepet — og den skal kunne gi beskyttelse og gode sjanser til å overleve for nesten alle innbyggerne i Sveits, om de skulle rammes av en katastrofe fra naturens eller menneskers side.

Sveitserne har alltid vært realister, og de vet at landet er så lite at det er umulig å evakuere befolkningen til såkalt "sikre soner". Tilfluktsrom må skaffes der folk er — hjemme, på skolen eller i arbeidet.

Derfor har det helt siden på slutten av 60-tallet vært et krav at

hver ny bygning i Sveits må være forsynt med tilstrekkelige tilfluktsrom. Ekstrakostnadene ved dette deles mellom byggherren og myndighetene.

Tilfluktsrom for alle

Ryggraden i dette programmet er det elementære tilfluktsrom i hjemmet. Hver bolig — hus eller leilighet — må ha to og en halv kubikkmeter tilfluktsrom i kjelleren for hvert rom i bygningen over bakkenivå. Dette tilfluktsrommet må ha gassfilter og kunstig ventila-

sjon, og være bygget slik at det kan motstå trykkbølgene fra en kjernefysisk eksplosjon.

Jeg ble vist rundt i et slikt privat tilfluktsrom under en leiegård i utkanten av Bern. Ved første øyekast så det ut som en vanlig

Selv i de fjerneste dalene vil innbyggerne ha tilfluktsrom under jorden, med lagre av nødproviant.

kjeller — en betongkonstruksjon med noen skillevegger av tre, fylt av overflødig møbler, barnesykler, hageredskaper og en arbeidsbenk.

“Men hvis flyalarmen gikk, ville alt dette bli kastet ut, og vi ville flytte inn,” sa husverten til meg.

Først da så jeg at dette ikke var noen vanlig kjeller. Slått inn mot veggen bak den nokså skrøplige “fredstidsdøren” var det en trykksikker betongdør, minst en fot tykk. Når denne tunge døren blir lukket og låst med bolter, vil alle inne i rommet være beskyttet mot alt unntatt et direkte treff.

Det hang to gassfiltre på veggen, med en ventilasjonsvifte som kunne drives elektrisk — eller manuelt om strømmen skulle bli borte. Dessuten var det lagerplass

for vann og mat.

Alle som bodde i leilighetene, ville bli varslet på forhånd og få instruksjoner i posten om hva de skulle ta med seg til kjelleren i en krisesituasjon. Leieboerne i denne bygningen kunne derfor være trygge på at de ville ha spartanske, men sikre forhold å leve under, og en rimelig utsikt til å overleve — hvis ulykken var ute.

For dem som ikke ville nå frem til et slikt tilfluktsrom i tide, eller i distrikter hvor boligene ble oppført før de nye reglene om tilfluktsrom trådte i kraft, er det bygget offentlige tilfluktsrom. De bygges ofte i forbindelse med de underjordiske parkeringshusene under offentlige bygninger. Disse tilsynelatende ordinære parkeringsgarasjene er også utstyrt med tunge betongdører, gassfiltre, ventilasjonssystemer og tunneler for evakuering. De kan alle klargjøres på kort varsel, og kan gi beskyttelse for flere hundre mennesker.

Noen offentlige tilfluktsrom er mer forseggjorte. De har korridorer som fører til underjordiske kommandosentre med telefonsentral, nødgenerator, reserver av brennstoff og vann, og kjøkken som stadig holdes forsynt med kriseproviant. Fra disse kommandosentrene kan velutdannet sivilforsvarspersonell overvåke og lede tiltak for å få nasjonen i drift igjen.

Et anlegg jeg fikk se, hadde en komplett underjordisk brannstasjon med brannslukningsmateriell spesielt beregnet på å slukke branner i strøk i ruiner. Det virket som man hadde tenkt på alle detaljer, helt ned til økser og førstehjelpsutstyr som stod pent på rekke og rad på gulv og hyller.

Lederne av det sveitsiske sivilforsvar påpeker at dette beredskapsprogrammet ikke bare er beregnet på forsvar mot atomkrig. Planene omfatter også forsvar mot angrep med konvensjonelle våpen og mot naturkatastrofer. Men som de realister sveitserne er, vet de at de må bygge tilfluktsrom som kan stå imot “det verste som kan hende” — et atomangrep i full skala mot Sveits.

Et uhyggelig trekk ved noen av disse store tilfluktssentrene er “dekontamineringsrom”, et anlegg med luftsluser og dusjer. Folk fra sivilforsvaret som har våget seg inn i et bombet område like etter angrepet, og dermed har vært utsatt for dødbringende stråling, kan her bli rensset før de går inn i tilfluktsrommet igjen.

Undergrunnssykehus

Skjønt sivilforsvarsfolk gjør det klart at sivilforsvarsprogrammet først og fremst tar sikte på å beskytte befolkningen mot skader, har man også forberedt tiltak i stort omfang for å kunne behandle sårede og skadede.

Jeg spurte om jeg kunne besøke et av de mange underjordiske sykehusene, og ble tatt med til noe som så ut som en vanlig nedgang til den underjordiske parkeringsplassen for barnesykehuset i Bern. Men da metall døren gled til side, kunne jeg se en av de nå så velkjente tunge betongdørene, innfelt i en tykk vegg av armert betong.

En sterkt opplyst passasje skrånnet svakt nedover, dreide skarpt av (for å svekke trykkbølgens virkning) og åpnet seg så til en labyrint av rom.

Her, rett under barnesykehuset, var det et hospital til — et nakent, men effektivt anlegg for behandling av flere hundre skadede og sårede.

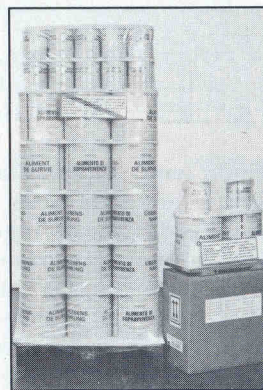
Alt var planlagt på forhånd til minste detalj. Mottagelsesavdelingen blir brukt som barnesykehusets parkeringshus i fredstid. Fargeopp-

merkinger på gulvet viser nøyaktig hvor hundrevis av sykesenger skal plasseres — og de står lagret i et rom ved siden av. Rørledninger var allerede installert, slik at det kunne overføres oksygen til de rommene som var avsatt til intensiv-overvåking.

Ut fra denne hovedavdelingen kom jeg så til likhuset, til en avde-

ling hvor de overlevende ble fordelt — alt etter deres muligheter for å kunne reddes, til laboratorier, til sykepleiernes forlegninger, og til fullt utstyrte operasjonssaler.

Det er lagret tilstrekkelige reser-

ver av vann og drivstoff, og en svær dieselgenerator, som kan startes på et øyeblikks varsel, står parat.

Dette tause, kunstig opplyste og tomme sykehuset, flere meter under jordoverflaten, holdes i stadig beredskap. Dette er typisk for sveitsernes vilje til å overleve. Hvis Sveits blir truet, vil hele nasjonen flytte raskt og effektivt ned under jorden, hvor man håper å kunne ri av den verste stormen.

Den andre siden

Ikke alle sveitsere er enige i disse omfattende og kostbare forberedelsene. Noen mener at i siste omgang er de bortkastet — siden ingen kan overleve en kjernefysisk krig. De mener at uansett hvor kompliserte tilfluktsrom det bygges, så gir de bare en falsk trygghetsfølelse. Dessuten, fremholder de, om nå sveitserne greier å overleve — er det så egentlig verdt innsatsen?

Senere års forskningsresultater tyder på at virkningene av en kjernefysisk ødeleggelse kan bli verre enn man hittil har trodd. Når de overlevende krabber frem fra sine tilfluktsrom "dagen derpå", vil de da komme til en ødelagt verden, med en atmosfære som er forurenset og en økosfære hvis struktur er ødelagt for alltid? Selv om det skulle være mulig å leve i en slik verden, ville ikke livet være mye verdt å leve, sier de som går imot sivilforsvarsforberedelsene.

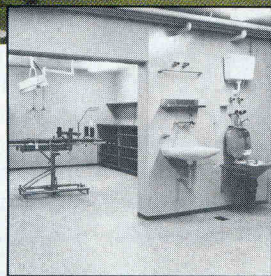
Noen motstandere går enda lenger. En ettermiddag besøkte jeg Konrad Kreuzer, en av kritikerne av sivilforsvarsprogrammet. Etter hans mening har sveitserne med sine omfattende forberedelser for å overleve, økt faren for en atomkrig. Sveits er høyt ansett internasjonalt, og publisering av informasjon om sivilforsvaret "er en viktig del av sveitsisk utenrikspolitikk.

Motstanderne av denne form for utenrikspolitikk hevder at den burde omlegges til en verdensomfattende opplysning om at til-

fluktsrom ikke er noe brukbart middel, hverken i en kjernefysisk krig, eller i noen annen form for katastrofe av naturlig eller tekniske årsaker."

Mange nasjoner erkjenner at sveitserne er de ledende i verden når det gjelder sivilt beredskap, og kommer til dem for å få råd. Sveitserne hjelper så gjerne. De utgir informasjonsmateriale om kunsten å overleve i form av brosjyrer på flere språk. Folk rundt om i verden har brukt dette mate-

Under den rolige overflaten ligger en fullt utstyrt operasjonssal i et underjordisk sykehus.

rialet til å innrede tilfluktsrom i sine kjellere i tilfelle en atomkrig.

Men Kreuzer mener at Sveits skaper en illusjon om at det går an å overleve en

atomkrig, og dermed gjør man krigen til en reell mulighet. Faren for dette kan, etter Kreuzers mening, bare unngås hvis man på det sterkeste understreker at kjernefysisk krig er *helt* formålsløst, fordi ingen kan vinne, og selv de overlevende ville tape. Han synes Sveits burde bruke sin store internasjonale anseelse og troverdighet til å konsentrere sitt arbeide om å forhindre en kjernefysisk krig, istedenfor å forkynne det falske budskap at man kan overleve en slik krig.

Er det noe de har oversett?

De fleste sveitsere føler imidlertid en viss passiv trygghet ved tilflukts-

rommene. De finner trøst i troen på at om det verste skulle hende, så har de iallfall en mulighet for å overleve.

Sveitserne har forberedt seg på at det utenkelige likevel kan hende, med karakteristisk grundighet. Innen år 2000, når tilfluktsromsprogrammet er slutført, vil folk selv i den mest avsidesliggende fjelldal ha et sted å søke tilflukt. Vann, mat, drivstoff og brennstoff, ventilasjon, klær og medisiner — de omhyggelige sveitserne har prøvd å tenke på alt.

Men det er likevel noe de *har* oversett — noe av livsviktig betydning. Den forsømte kilden til vår samtidshistorie — Bibelen — forteller at en atomkrig kommer til å bryte ut. Den vil først og fremst bli utkjempet mellom to stormakter i Eurasia, men ingen nasjon, hvor nøytral den enn prøver å være, kan unngå følgene av den. Bibelen forutsier at ødeleggelsene vil bli så enorme, at om ikke krigen blir stanset, vil det ikke være noe liv igjen på jorden (Matt. 24:21-22).

Men den vil bli stanset — i siste liten, men bare fordi Gud Skaper griper inn på overnaturlig vis. I det øyeblikk vil Gud selv gå med i krigen. Han vil sende Jesus Messias til jorden igjen med all makt og myndighet. Han vil få i oppdrag å overta herredømmet over jorden med makt, og å gi nasjonene fred for tusen år. Dette er forøvrig den *virkelige* "dagen derpå" (Luk. 21:36). Til å begynne med vil han møte motstand fra mange som ikke forstår hva som skjer.

Enhver nasjon og ethvert individ som akter å forberede seg realistisk på å kunne overleve i fremtiden, må ta disse profetiene, som er åpenbart for oss, med i beregningen.

Albert Einstein sa engang: "Atomfysikken har forandret vår verden, men ikke vår tenkning." Apostelen Paulus, som skrev Romerbrevet for 1900 år siden, gjorde det klart at "... fredens vei kjenner de ikke..." (Rom. 3:17). Det er vår tenkning som må forandres før vi noensinne kan få oppleve virkelig fred.

(*Fortsettes side 29*)

(*Fortsettes side 29*)

GI EKTE LIVSVERDIER til dine barn!

av Ronald D. Kelly

I en verden full av fristelser er det viktig å ikke bare lære barna, men også å gi dem et korrekt verdisystem.

For noen dager siden gjorde jeg noe jeg sjelden gjør i en av klassene mine ved colleget hvor jeg arbeider — jeg anbefalte en av de populære filmene. I tillegg til å være underholdende var filmen også av betydelig historisk og kulturell verdi.

Samme ettermiddag nevnte en annen lærer den samme filmen for sin klasse uten å vite hva jeg hadde gjort. Men etter hans mening var filmen uakseptabel som familie-underholdning. I hans øyne overskygget hentydningene og mulighetene for at unge mennesker skulle akseptere en uriktig livsstil filmens underholdningsverdi.

På lærerværelset neste dag tok jeg opp hendelsene fra dagen i forveien. Begge var vi uvitende om den andres mening. Etterhvert utviklet en samtale mellom to venner seg til å inkludere både dekanus og flere andre lærere. Samtalen varte mesteparten av lunchpausen. Meget slagkraftige argumenter kom frem.

Den andre læreren har fire barn og jeg har fem. Vi har begge et sterkt ønske om å oppdra barna våre etter viktige grunnleggende verdinormer — som vi har felles.

Ettersom samtalen utviklet seg, sentrerte den seg mindre om den ene filmen. Isteden gikk diskusjonen mer på hvilken sterk påvirkning filmer, TV, blader og samfunnet har på våre barn.

De fleste rundt bordet var foreldre, og vi var alle fullt klar over hvor riktig den andre lærerens advarsler var. De fleste lesere av *Den enkle sannhet* vet også hvor sterkt påvirket våre barn blir av sine omgivelser.

Samfunnets fristelser

Alle foreldre har det samme naturlige spørsmål: Hvordan kan vi forhindre eller motarbeide alle fristelsene og påvirkningene som barna våre utsettes for?

Aldri før i historien har unge mennesker, spesielt i Vesten, vært under en slik innflytelse og så mange fristelser og kontroverser som nå. Påvirkningen av narkotika og et frigjort seksualliv, gjennom musikk, film, TV og blader er nesten ubeskrivelig.

De fleste foreldre er ikke engang klar over budskapet i rocke-musikkens og videoens verden. De fleste foreldre vet bare at de ikke liker det — mens de fleste tenåringer gjør

det. Lyrikken i utallige populære låter priser narkotika og erotiske forhold. For ikke å snakke om styrkenivået som denne såkalte musikken spilles på.

Mange foreldre ser ikke filmene eller TV-programmene som de unge ser. De er kanskje helt uvitende om budskapet om å godta og akseptere homofili, lesbianisme, transvestitisme, før- og utenomkateskapelige seksuelle forhold, opprør mot autoritet og narkotikabruk — som er emner i mange av dagens populære filmer.

Men igjen, hvordan kan foreldre forhindre at disse impulsene sniker seg inn i barnas liv?

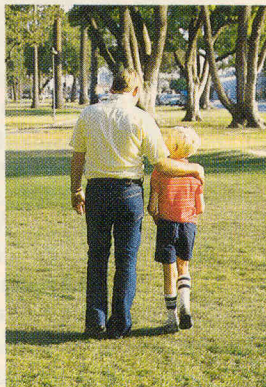
Melde seg ut av samfunnet?

Når en oppdager den makt disse impulsene har, blir en fristet til å trekke seg tilbake til ensomheten.

Men det er hverken mulig eller praktisk, ei heller løsningen. Selv om du tok familien med til et bortgjemt sted i fjellene eller i ørkenen, ville du ikke

unggå verdens påvirkninger. Du kunne forby blader, TV eller radio. Men hvordan ville et barn utvikle seg i et slikt ensomt miljø?

Ville barn ha det noe bedre om de

aldri så TV? Om de aldri så en film? Om de aldri hørte popmusikk? Eller så en av de siste videofilmene?

Noen mennesker mener det.

Men i slike omgivelser ville barn bli innesluttet, ensomme og fullstendig ute av stand til å fungere i samfunnet som voksne.

Dette er altså ikke svaret.

Men om foreldre simpelthen slipper barna løs, kan de bli påvirket av de ugudelige budskap som åpent sendes ut og påvirker underbevisstheten.

Mest sannsynlig har barna dine allerede sett nok blod, vold, sex, fordervelse og narkotikabruk gjennom film og TV for et helt liv.

For et par år siden ville mine barn, da 14 og 12 år gamle, se en spesiell film. Jeg hadde lest kritikken og følte at det var en upassende film for dem, og ville ikke at de skulle se den. Det var en voksenfilm som ungdom under 18 år kunne se med foreldrenes tillatelse. Kritikerene skrev at filmen inneholdt grov og spottende språkbruk.

Da jeg fortalte barna hvorfor jeg ikke ville at de skulle se den, svarte de: "Å, pappa, vi hører slik språkbruk, og verre enn det, hver dag på skolen. Til og med fra lærerne."

Hva kan en far si? Det de sa var sant. Barn er omgitt med bespottelse og banning. Selvsagt berettiger ikke det til slik språkbruk i filmer, TV og musikk, men de hører det hele tiden.

Så hva skal foreldre gjøre? Forby alle filmer? Kaste ut TV'n? Lese alle artikler før barna får se et blad?

Jeg kjenner faktisk enkelte foreldre som nær gjør nettopp det. De tillater aldri barna å se en film, og de eier ikke TV.

Det er ikke løsningen.

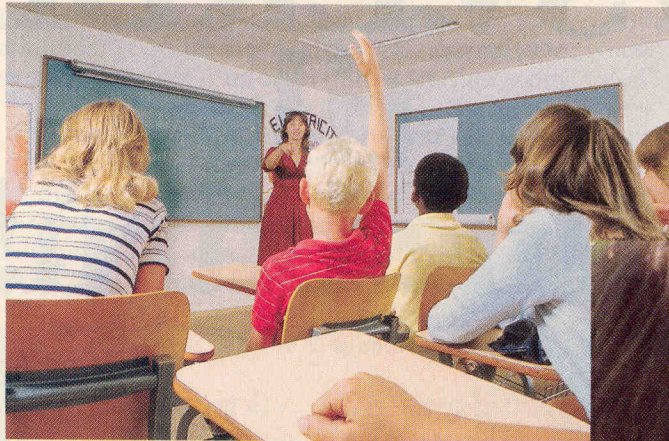
Så hva er løsningen?

Under den forannevnte lunch-samtalen var alle tilstede enige om at hvis foreldre skal lykkes med å oppdra vellykkede og moralske barn i dagens samfunn, er det av vesentlig betydning at foreldre SETTER EKSEMPLER for barna.

Ikke bare meddeler dem.

EKSEMPLETS MAKT!

Barn må overbevises om at det finnes et bedre spor enn det som skildres i sanger og på skjermen. De må vises at det finnes en bedre retning enn den såkalt vellykkede

ne. Følgelig tok de ikke advarslene alvorlig. Familier ble ofte splittet. Ungdommene godtok ikke det som virket fordomsfylt og noen ganger, uriktig informasjon. Så de røkte marijuana og spiste piller. Mange foreldre ga opp. De greide ikke å overbevise barna om at de burde holde seg unna dette.

Først — opplæring

Første punkt på dagsorden er opplæring og en gjentatt repetisjon av ver-

Lær dine barn fra de er født de verdier og moralske normer som du selv burde lære fra Bibelen.

som omgir dem fra film og TV-stjerner, sportsidéalere og forretningsmagnater, som åpenlyst lever og forfekter en umoralsk livsstil.

De må ha evne til å gjennomtenke ting og komme til en konklusjon. Hva er resultatet av narkotika? Hva er resultatet av mishandling? Av overdrevet alkoholbruk? Av tilfeldige erotiske forbindelser?

Popmusikkens verden, filmens livsstil, forherliger ofte en slik livsstil. Hvis foreldre simpelthen svarer med å latterliggjøre og forby dem, overbeviser de ikke barna. Man må gå langt dypere enn det.

I de første årene med narkotikabruk reagerte mange bekymrede foreldre med å angripe og latterliggjøre narkotika uten å være skikkelig opplyst — ofte var de faktisk feilinformert. Datidens unge visste at foreldrene ikke kjente realitete-

diene du eier.

Gud forteller foreldre hva de skal gjøre: "Og du skal innprente dine barn dem, og du skal tale om dem når du sitter i ditt hus, og når du går på veien, og når du legger deg, og når du står opp" (5. Mos. 6:7).

Hvis foreldre mislykkes i en positiv opplæring av verdier og normer, vokser barna opp og følger samfunnets luner som mer og mer har vendt seg bort fra de grunnleggende verdier.

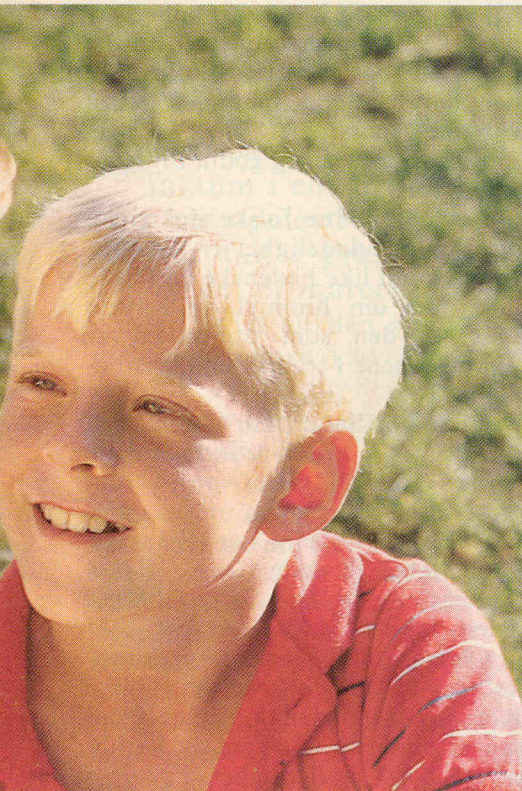
For noen år siden begynte et populært livssyn å gjennomsyre Vestens kultur og undervisning. Mange har vokst opp med det. Dette livssynet går inn for at man ikke innpoder eller underbygger religi-

øse verdier hos barna. "La dem vokse opp og ta stilling til kirken, religion og Gud når de er voksne," fremholdt de (hvem "de" nå enn er).

I mellomtiden prakkes utviklingslæren, promiskuitet, frihet, ikkebedømmende belæring og talløse andre onder på ungdommen.

Hør ikke på slik djevlesk tankegang. Lær dine barn fra de er født de verdier og moralske normer som du selv burde lære fra Bibelen, Guds ord — den *endelige nedskrevne kilde til alle ekte verdier*.

Sett et godt eksempel

Opplæring er ikke nok. Det du lærer dine barn er bare en del av alt det de lærer i oppveksten. De lærer av andre barn, av lærere i skolen, av filmer og TV-programmer de ser, av bøker og blader de leser, av musikken de hører. De er bokstavelig talt omringet av påvirkning og innflytelse som vil friste dem bort fra den retning du håper de vil gå.

Hvordan skal du sette et godt eksempel?

Først og fremst ved hvordan du selv lever. Din levemåte er viktigere enn hva du sier.

Denne metoden ble brukt av Jesus fra Nasaret som Peter sa, "... led for eder og etterlot eder et eksempel, forat I [dere] skal følge etter i hans fotspor" (1. Pet. 2:21). Johannes sa videre om dem som ville være kristne: "Den som sier at han blir i ham, han er og skyldig å vandre således som han vandret" (1. Joh. 2:6).

Jesu disipler var beåndet av det eksemplet han satte for dem i de tre årene han lærte dem. Han hadde bragt dem Guds verdier. De levde etter dem. De prekte dem i hele den romerske verden i det

Hvis du tror på og prøver å leve opp til de best mulige verdinormer, ser barna resultatet.

følgende århundret.

Hvis dine barn opplever banning, skriking, slåing, sutring og klaging fra dere foreldre, har det ingen verdi at dere sier de skal være ærbødige, høflige og tålmodige.

Hvis de ser alkoholmisbruk og lever i sigaretttrøyk, er det klart at de ikke hører på foreldrenes snakk om ikke å drikke, røke eller bruke narkotika.

Hvis foreldre skryter av at de snyter på skatten, bør de ikke sjokkeres over å høre at barnet fuser med en prøve på skolen.

Hvis et barn ser yrkesaktive foreldre late som om de er syke og blir hjemme fra jobben, bør de ikke bli overrasket hvis skolen melder om skulking og skofting.

Hvis foreldre kjører på motorveien uten hensyn til fartsbestemmelsene, skulle det ikke komme som noen overraskelse når politiet melder fra om at 18-åringen er arrestert for uforsiktig kjøring og fartsoverskridelser.

Med andre ord, den første som må leve opp til verdinormene er *du selv*.

Hvis du tror på og prøver å leve opp til de best mulige verdinormer, ser barna resultatet.

Hvis der er varme, glede, tilgivelse, kjærlighet og oppmuntring i ditt daglige liv, glemmer ikke barna det den tiden de er på skolen.

Det betyr ikke at de ikke vil bli fristet eller gjøre feil. Men grunnelementene i den livsførsel de er opplært til blir ikke borte.

Resultatene

I denne verden blir dine barn utsatt for mange onder og mye urett, til tross for dine forsøk på å beskytte dem.

I det lange løp vil resultatet av foreldre- eller lærergjerningen vise seg ved hvordan du selv har levd opp til verdinormene overfor barna.

En del av opplæringen vil bestå i hva du tillater barna å se og lese. Hvordan de bruker tiden. Hvem de velger som venner.

Som foreldre er vi ikke alltid enige om hvilke bøker, TV-programmer eller filmer som bør

unggås eller forbys. Det er den enkelte families ansvar.

Men kanskje vi alle kan være enige om, som den andre læreren og jeg var, at en livsførsel ved selv å leve opp til verdinormene, er den beste måten du kan sikre deg at også dine barn vil stride den gode strid, gå den rette, smale vei som leder dem til et lykkelig og vellykket liv som voksne. □

“Sjelens udødelighet”

(Fortsatt fra side 12)

tal sannhet som bare få har forstått.

Siden menneskets fysiske “sjel” — kroppen med dens fysiske livsfunksjoner — er forgjengelig og blir borte etter døden, *hvordan* kan da Gud til slutt gjenoppvekke et menneske? Hvis alt er fysisk og blir til støv igjen, hva er det så igjen av mennesket som kan “oppstå” fra de døde? *Hvordan* kan Gud *bevare* menneskets personlighet, karakter

[Pred.] 9:5, 10). På den dag mennesket dør, “er det forbi med hans tankes råd” (Salme 146:4). Bibelen fremstiller tydelig døden som en *søvn* — en tilstand i *bevisstløshet* (Dan. 12:2).

Ved døden vil menneskeånden “[vende] tilbake til Gud, som gav den” (Fork. 12:7). Den blir da så å si “arkivert”, som et lydbånd Gud kan bruke i fremtiden, ved oppstandelsen.

På dette “båndet” er menneskets karakter og all den erfaring det har samlet seg gjennom livet, uutslette-

ikke på norsk], som vil bli tilsent gratis.)

Hele verden er forført

Det er intet grunnlag i Skriften for troen på at en “udødelig sjel” har et bevisst liv etter døden.

Gjennom alle de århundrer mennesker har bekjent seg til kristendommen, har utallige prekenere og brosjyrer gitt skinn av å “bevise” sjelens udødelighet. Men grundige og nøkterne undersøkelser har alltid vist at de er fulle av overraskende feil.

Doktrinen om sjelens udødelighet bygger på et grunnlag av bibelske feiloversettelser, falske premisser og slurvet forskning. Få har hatt åndelig mot nok til å vurdere spørsmålet med friske, fordomsfrie øyne, og godta Bibelens *sanne* lære.

For når denne falske doktrinen om sjelens udødelighet er omstøtt, vil også den like hedenske og falske doktrinen om himmel og helvete falle — den som utgjør en av hjørnesteinene i tradisjonell kristendom!

Djevelen Satan har — iallfall foreløpig — greid å forføre hele verden (Åp. 12:9). Det var han som først fremsatte tanken om at mennesket ikke virkelig dør, men har udødelighet iboende i seg. “I skal ikke visselig dø,” løy Satan til Eva i Edens have (1. Mos. 3:4).

Guds fremtidsplaner for menneskeheten går langt utover det vanlige bildet av udødelige sjeler som svever omkring på skyer og klimper på harpe i all evighet. For dem som velger det og gjør seg fortjent til det, *er* det et liv etter døden gjennom en oppstandelse. Men det livet vil komme gjennom *en ny fødsel* som en udødelig ånd inn i selve Guds Familie — gjennom en fremtidig *oppstandelse* fra de døde!

Skriv etter heftene *Hva vil du gjøre i ditt neste liv* og *Hva er de frelstes lønn*, samt det dansk heftet *Morgendagens vidunderlige verden — et blik ind i fremtiden*.

Det er på tide at vi gjør oss fri fra menneskenes fabler og tradisjoner, og fatter menneskelivets store betydning og formål, slik det åpnes i Bibelen.

Har du mot til å undersøke dette selv? □

Dette er helvete, det bibelske *Gehenna*, dvs. Hinnomdalen, hvor søppel fra Jerusalem ble brent i oldtiden. Her vil også dommen over de oppstandne onde bli fullbyrdet mere enn tusen år fra nå, idet de vil bli brent til aske og ikke pint til evig tid. Vår gratis artikkel “To Hell and Back” (“Til helvete og tilbake igjen”; ikke tilgjengelig på norsk) forklarer hva Bibelen *egentlig* lærer om helvete.

og hukommelse til oppstandelsens dag?

Svaret er ganske enkelt at *ikke alt* ved et menneske er av fysisk natur! Bibelen kaller denne ikkefysiske delen “menneskets ånd [hebr.: *ruah*; gresk: *pnévma*]” (Job 32:8; Sak. 12:1; 1. Kor. 2:11). Den *er* ikke mennesket, den er noe mennesket *har*.

Menneskeånden har imidlertid ingen bevissthet utenom den fysiske menneskehjernen. Den må ikke på noen måte forveksles med den innbilte idéen om en bevisst “udødelig sjel”. “De døde vet ikke noen ting,” erklærer Bibelen (Fork.

lig registrert. (Se artikkelen “Hva er mennesket?”, som kommer i neste nummer, for en utdypende forklaring.)

Som vi så ofte har forklart i dette bladet, er det også “menneskets ånd” som gjør mennesket forskjellig fra dyrene. Det er den som gjør mennesket *enestående*. Den gir den levende menneskehjerne intellektets kraft til å fatte materiell kunnskap. Den er kilden til menneskets intelligens og finnes ikke i dyrehjernen. (Den som vil vite mere om begrepet menneskeånden, kan skrive etter boken *The Incredible Human Potential* [dessverre

SKILSMISSE- BARN

av Dan C. Taylor

Her er en løsning på en av vår tids sterkt økende tragedier.

SKILSMISSE er langt mer senn bare et ubehagelig faktum i ens liv. For den som har opplevd at ekteskapet har falt i grus omkring seg, er det et mareritt.

Men tross all den smerte og sorg skilsmisser kan føre med seg, blir det stadig flere av dem. Når vil vi mennesker se hva vi gjør mot oss selv?

Tapene er uhyggelig store. Millioner av menneskeliv blir ødelagt. Foreldre som ikke greier å leve sammen lenger og blir skilt, vet hvor opprivende det kan være. Og selve lovverket leder i mange tilfeller bare til større fiendtligheter mellom de to som skiller seg.

Men i løpet av skilsmissemforhandlingene vil barna til de fraskilte ofte bare spille en underordnet rolle, om ikke foreldrene passer seg. Mange foreldre som blir fanget inn av alle de følelsene en rettsak vekker, vil lett glemme hvor dypt barna blir påvirket av det alt sammen.

Hvordan reagerer barn egentlig på skilsmisser? Hvordan vil det påvirke dem? Hvordan kan du, hvis du er en fraskilt far eller mor, hjelpe dine barn til å tilpasse seg livet i en familie hvor en av foreldrene mangler? Kan de ha håp om en lysere fremtid?

Skilsmissen og barna

Ingen barn reagerer likt når foreldrene skiller seg, men visse reaksjoner kan sies å være typiske.

For barna er skilsmissen oppri-

vende og noe som gjør dem hjelpeløse. Det føles som om de ikke har noen styring på livet sitt, og de er redde for hvordan forholdet til foreldrene kommer til å utvikle seg.

Som en følge av alt bråket en skilsmisse fører med seg, får mange barn, selv halv voksne, vansker med å sove, konsentrere seg og i noen tilfeller endog problemer med de kroppslige funksjoner.

Stemning og sinnstilstand kan variere sterkt fra nesten fullstendig innesluttethet til hyperaktiv aggresjon. Men hele tiden domineres de av en gjennomtrengende følelse av ensomhet og depresjon.

Hovedspørsmålet som opptar barna, er dette: "Hva skal det bli av meg nå?" Men de er ikke bare opptatt av seg selv. De er også bekymret på foreldrenes vegne: "Hvor skal pappa bo nå?" "Hvem vil ta seg av mamma?"

Mange barn tror også at *de* er grunnen til at foreldrene vil skilles, og får derfor et sterkt skyldskompleks. Keith Black, som arbeider ved en barnerådgivningsklinikk i Winnipeg i Canada, sier det slik: "Jeg har snakket med mange barn fra hjem hvor foreldrene var separert eller skilt, og de spør seg stadig om det er de selv som har skylden."

Mindre barn får særlig problemer fordi de bare har en overfladisk forståelse for situasjonen. Likevel kan de ha langt dypere følelser om den enn de selv eller de fleste voksne er klar over. De har hverken selvtillit eller ordforråd nok til å uttrykke hva de føler. Og slike

tilbaketrenge følelser kan virke som en tidsinnstilt bombe, som bare venter på å eksplodere på et senere tidspunkt i deres liv.

Barna lider under lojalitetsproblemer. Og denne følelsesmessige dragkampen kan bli uhyggelig hard hvis den ene av ektefellene kommer med bitter kritikk av den andre. Gutter i de første pubertetsårene identifiserer seg gjerne med sin far, så all kritikk rettet mot ham kan komme til å såre dem også.

Mange barn blir sinte. Småbarn hyler og skriker, mens de noe eldre kanskje skjeller ut og kritiserer far eller mor eller begge fordi de har ødelagt familiefellesskapet.

Alle barn som blir innblandet i foreldrenes skilsmisse, lider et enormt tap av selvaktelse. Den avvisningen de føler, er både dyp og langvarig. Hvis slike følelser ikke kommer under kontroll, kan de føre til alvorlige vansker for skilsmissebarna i deres nåværende og fremtidige forhold til andre mennesker.

Slike barndomsopplevelser er dokumentert i en amerikansk undersøkelse som ble utgitt i 1980 under tittelen *Surviving the Breakup. How Children and Parents Cope with Divorce* ("Om å overleve bruddet. Hvordan barn og foreldre greier seg gjennom en skilsmisse"), av legene Judith Wallerstein og Joan Berlin Kelly. Denne undersøkelsen er litt av en milepæl, og den er å finne i mange biblioteker i USA og Canada. Det er vel verd den tiden det tar å lese den.

I juni 1983 utgav også Den

anglikanske kirkes barnesamfunn en betydningsfull undersøkelse av dette emnet under tittelen *Children of Divorce: The Report of an Ecumenical Working Party on the Effects of Divorce on Children* ("Skilsmissebarn: En økumenisk arbeidsgruppes rapport om skilsmissemis virkning på barn"). Her heter det: "En skilsmisse kan ha skadelige virkninger på barna i det lange løp, og har det trolig oftere enn man vanligvis regner med."

Hvordan det virker på barna

På ett område viser virkningene seg fort på barna — nemlig når det gjelder skolearbeidet eller studiene. Det amerikanske undervisningsdepartementets kontor for planlegging og vurdering foretok en undersøkelse som viste at familielivets og hjemmemiljøets virkning gir seg direkte utslag i barnas prestasjoner på skole eller universitet.

Denne undersøkelsen viste at de beste resultatene ved en prøve ble oppnådd av barn som bodde sammen med begge foreldre, og hvor moren ikke arbeidet utenfor hjemmet.

På den annen side ble de dårligste resultatene oppnådd av barn som bodde sammen med en alenemor med heltidsarbeide utenfor hjemmet.

Forskjellen mellom disse gruppene viste seg på tre felter: Det press og stress som barna var utsatt for — trykningen ved å finne mor der når det var behov for henne — og den velsignede følelsen av å være et medlem i en familie med to foreldre hvor far var forsørgeren.

Men enkelte virkninger er ofte ikke så synlige. Professor Marshall D. Schechter, overlege ved avdelingen for barne- og ungdomspsykiatri ved Pennsylvania universitet, har arbeidet med disse problemene i 35 år.

Dr. Schechter forteller at når foreldre som barna er glad i, skiller seg, kan det påvirke barnas syn på ekteskapet, enten de er små eller tenåringer. Rent ubevisst begynner de unge å lure på om deres eget ekteskap — enten nå eller i fremtid — kommer til å gå istykker, slik som mammas og pappas gjorde.

Det er mange som har hevdet at skilsmissebarn har en høyere skilsmisseprosent enn dem som ikke kommer fra et skilsmissehjem. Men

det finnes ikke statistiske data som kan underbygge det ekspertene har mistanke om etter å ha studert skilsmissemis virkninger. Hvis denne mistanken holder stikk, så kan man ha grunn til å tro at en som vokste opp i et skilsmissehjem, og så giftet seg, fikk barn og senere ble skilt — godt kan ha satt i sving skilsmissemis som en naturlig del av familielivet for sine barn.

Er det mulig at skilsmisse kan bli en naturlig livsform? For millioner av mennesker er det allerede det!

Hva foreldre kan gjøre

Hvis du selv er fraskilt, og gjerne vil gi barna dine best mulige sjanser slik forholdene er, er det visse ting du bør tenke på.

For barnas skyld skal du ikke la det skure og gå. Mange eksperter hevder at 80 prosent av alle barn under skolepliktig alder ikke får noen forklaring på hvorfor foreldrene skiller seg. Men selv om skilsmissemis gjør slutt på ditt forhold til ektefellen, gjør den ikke slutt på dine forpliktelser overfor barna. Dette bør begge foreldre forklare barna sine.

Barna har behov for å vite — og få se — at det er noen som er glad i dem og vil ha dem. De trenger å vite at dere begge er opptatt av barnas velferd.

Gjør det helt klart for barna at de ikke har noen skyld i skilsmissemis. Gjenta dette om og om igjen, så de føler seg sikre på det, for de trenger den forsikringen. Si til barna at du skjønner at dette gjør dem vondt. Få dem til å snakke om det, og hvis barna er små, bør du tilbringe mer tid med dem, holde dem inntil deg og gjøre dem trygge. På denne tiden trenger de i høyeste grad at du ofrer tid på dem og viser at du er glad i dem.

Si ikke noe nedsettende om din tidligere ektefelle så barna hører det. Og prøv ikke å få barna til å bli spioner eller sladrehanke. Det gjør dem bare enda mer såret og splittet i forhold til foreldrene sine. En 13 år gammel gutt sa det slik: "Far må forstå at når han skyter piler mot mor, må de gjennom kroppene på oss barna før de treffer henne."

Gjør færrest mulig endringer i livet deres, til både du og barna har fått en sjanse til å tilpasse dere et liv med bare far eller mor.

Vær pålitelig. Hvor ofte har ikke barn sittet og ventet ivrig på besøk fra en av foreldrene på besøksdagen eller ved en spesiell begivenhet — og så kommer han eller hun ikke, iallfall ikke til avtalt tid. Som oftest blir det da bare et kort besøk og ikke noe snakk om forklaring eller unnskyldning. Snart spør ikke barna om forklaring.

Prøv ikke å kjøpe barnas hengivenhet. De har ikke bruk for og de ønsker ikke en masse leker, og de trenger heller ikke gå i noen tivoli-park for å ha det hyggelig med deg. Det de vil ha, er kjærlighet, hengivenhet og forståelse.

Hvis det er du som har foreldremyndigheten, må du ikke bevisst avskjære din tidligere ektefelle, eller besteforeldre og slektninger på den siden, fra barna. Det er viktig for barn å kjenne til sine røtter. Barn som har kontakt med slektninger på begge sider av familien, har lettere for å tilpasse seg livet i en familie med bare far eller mor.

Ta kontakt med din tidligere ektefelle og bli enige om noen grunnregler som dere begge følger, for å unngå konflikter som kan oppstå under besøk.

Hvis du har foreldremyndigheten, og din forhenværende simpelt hen har stukket av, eller hans eller hennes nåværende bopel er ukjent, bør du tenke på å flytte nærmere dine egne slektninger. Barn trenger å ha visse mønstre å gå etter, og slektningene dine kan til en viss grad avhjelpe savnet av en far eller mor som er borte. Men husk endelig på at barna tilhører deg, ikke dine slektninger.

Glem heller ikke at barna fremdeles skal oppdras. Især fordi de er blitt såret gjennom skilsmissemis, trenger de en fast rutine og retningslinjer for sitt liv.

Maria Isaacs er sjef for et skilsmissemisfamilieprosjekt ved barnerådgivningsklinikken for Pennsylvania, og hun sier det slik: "Skyldfølelsen hindrer ofte foreldre i å fastsette grenser for barnas oppførsel — men et barn blir svært skremt når det bor i et hus uten regler. Særlig etter en skilsmisse — når så mye annet blir helt endret — må de ha faste og klare regler å gå etter."

Til slutt — glem ikke de økonomiske forpliktelsene du har til

barna dine. De har den største betydning for deres velferd.

Barnebidrag

Støtten eller bidraget til skilsmissebarna er blitt et stort strids-spørsmål, ikke minst i USA og Canada.

Det kanadiske ukebladet *Maclean's* hadde en hovedartikkel i sitt nummer for 21. mars 1983, med omslagsbilde og stort oppslag: "I USA blir 30,9 prosent av de lovbestemte barnebidragene etter en skilsmisse ikke betalt. (I Canada er det restanser i 75 prosent av alle fastsatte bidrag ifølge statistikken for 1976). Det kan føre til at skilsmissecforsikring blir like utbredt som bryllupsgaver."

En offentlig undersøkelse som USAs statistiske byrå foretok i 1982, viste at bare 46,7 prosent av alle som hadde krav på bidrag fikk hele det bidraget som retten hadde tilkjent dem.

I 1981 var gjennomsnittsbidraget 2.110 dollar (omtrent 15 000 kr) i året — en økning på 310 dollar (ca. 2000 kr) fra 1978. Men tar man hensyn til inflasjonen i dette tidsrommet, viser utviklingen en reell nedgang på 16 prosent. Tilsvarende viser det seg at den disponible realinntekt til en fraskilt mann er 42 prosent høyere enn før skilsmissen, mens en fraskilt kvinnes inntekt ligger 73 prosent lavere. Dette fremgår av en undersøkelse som er foretatt av USAs nasjonale konferanse av statenes lovgivende forsamlinger. Og i USA er det i ni av ti tilfeller kvinnen som får foreldremyndigheten ved en skilsmisse.

Hva er løsningen på dette alvorlige problemet? Bør de tilkjente bidrag simpelthen trekkes i bidragsyterens lønn? Mange går sterkt inn for dette.

Men fedre som skilles fra barna sine, påpeker at grunnen til manglende betaling av bidrag ofte er at de ikke får anledning til å besøke barna. De tillegger at hvis myndighetene forlanger at bidrag trekkes i lønnen, vil de finne en måte å unngå dette på, hvis de ikke får sine besøksrettigheter.

Men nok engang er det barna som lider. All diskusjon og krangling kan ikke råde bot på det faktum at hvis barna ikke får noe bidrag, må de ofte gå uten klær og

andre nødvendighetsartikler — endog mat. Samfunnet som helhet har en interesse i disse sakene, fordi mange fraskilte forsørgere som ikke får noe barnebidrag, må henvende seg til sosialkontoret.

Men selv om det menneskelige rettssystem synes å være lammet når det gjelder barnebidrag, finnes det en autoritet som er helt klar når det gjelder plikten til å forsørge familien — og skilsmisser generelt.

Bibelen sier det helt tydelig: "Men dersom noen ikke har omsorg for sine egne, og mest for sine husfolk, har han fornektet troen og er verre enn en vantro" (1. Tim. 5:8).

Når foreldre behandler sine barn

dem å la seg skille hvis det var den ikke-troende som ønsket det og forlot sin familie (1. Kor. 7:10-15).

Ikke desto mindre fører en skilsmisse — enhver skilsmisse — til smerte og lidelse. Og det sørgelige er at barna må lide sammen med sine foreldre.

Før århundreskiftet forekom skilsmisser sjelden, og de ble behandlet på en helt annen måte enn idag. I USA fikk for eksempel faren nesten automatisk foreldremyndigheten og forsørgeransvaret for barna etter skilsmissen. Den viktorianske livsformen førte nok med seg mange problemer, men på dette punkt rådet iallfall forbløffen- de visdom.

SKILSMISSEHYPPIGHET I EN DEL LAND*

ANTALL SKILSMISSER PR. 1000	LAND	ANTALL SKILSMISSER
0,19	Italia	11 109 (1981)
0,50	Færøene	22 (1981)
1,31	Japan	154 000 (1981)
1,55	Belgia	15 341 (1981)
1,56	Vest-Tyskland	96 222 (1980)
1,59	Frankrike	85 000 (1979)
1,65	Sveits	10 500 (1980)
1,74	Norge	7 136 (1981)
1,96	Nederland	27 900 (1981)
1,98	Finland	9 497 (1981)
2,01	Island	463 (1981)
2,29	Norden totalt	51 719 (1981)
2,42	Sverige	20 198 (1981)
2,62	Australia	37 854 (1979)
2,78	Canada#	67 671 (1981)
2,82	Danmark	14 425 (1981)
2,90	Øst-Tyskland	48 551 (1981)
3,01	England/Wales	148 301 (1980)
3,48	Sovjetunionen	931 000 (1981)
5,10	USA+	1 180 000 (1982)

* Tallene for Norden er hentet fra Nordisk statistisk årbok for 1982. For andre land er tallene fra siste tilgjengelige år, slik de er gjengitt i FNs demografiske årbok for 1981, hvis intet annet er angitt.

Kilde: Statistics Canada

+ Kilde: Monthly Vital Statistics Reports, Årg. 31, nr. 12, utgitt av det nasjonale senter for helsestatistikk, fødsler, ekteskap, skilsmisser og dødssall, under USAs departement for helse og sosialtjenester.

som løsøre eller vekslepenger, er det den sjofleste form for egoistisk stolthet.

Gud hører de foreldreløses nødsskrik (2. Mos. 22:22-23). Til dem som oppriktig søker Guds vilje og hjelp, sier Gud at han vil gi dem lindring (Salme 146:9).

Hvorfor skilsmisser?

Det har aldri vært meningen at menneskene skulle utholde alle de lidelser og all den krangel som en skilsmisse fører med seg (Matt. 19:7-9). Gud hater skilsmisser (Mal. 2:16). Likevel tillot Gud en vei ut av uutholdelige situasjoner i et ekteskap.

I apostelen Paulus dager forekom skilsmisser ofte i den romerske verden, og denne utviklingen påvirket også kristne. Paulus formante de troende til å unngå skilsmisse fra en ikke-troende ektefelle, men han tillot

Mennene ville nødig la seg skille, for det ville medføre større ansvar enn de likte å påta seg. Og kvinnene ville nødig bli avskåret fra samværet med de barna som de hadde født, oppfostret og vært glad i. Slik sett var loven om foreldreretten på den tiden hverken pro-maskulin eller pro-feminin — snarere pro-familie.

Men tidene forandret seg, og det samme gjorde menneskenes skilsmissemønstre. I løpet av de siste 50 år har antall skilsmisser hvert år i USA for eksempel, økt med 700 prosent! Og land etter land har fulgt det amerikanske mønster og gjort skilsmisselovene mer liberale. Folk er blitt vant til de høye skilsmissetallene, men mange blir likevel skremt av dem. Selv vår tids eksperter på skilsmisser og barnevern ser med bekymring på de siste tiårenes ukontrollerte utvikling.

I en telefonsamtale med *Den Enkle Sannhet* sa dr. Schechter blant annet: "Det hender at jeg sterkt lurer på om ikke den gammeldagse tanken — at man skal holde fast ved en ektefelle som man har et noenlunde anstendig og tilfredsstillende samliv med — vil være det beste prinsippet i det lange løp, med barnas interesser og velferd for øye."

Dr. Schechter bemerket at det kunne oppstå situasjoner i et ekteskap som gjorde det nærmest umulig å fortsette samlivet, men han la til: "Hvis ektefellene er forholdsvis fornuftige, burde det være mulig for dem å leve nokså behagelig sammen og utvikle noen av sine interesser."

Dessverre går utviklingen heller i retning av å gå fra hverandre. Antagelig vil skilsmissehyppigheten fortsette å øke og bli en stadig større belastning for samfunnet. Professor dr. Urie Bronfenbrenner ved Cornell University sier: "Aldri i noe kultursamfunns historie har man hatt en situasjon hvor bare én person — ja, av og til knapt nok det — har måttet overta hele ansvaret for å oppfostre et barn. Det er en svært upålitelig samfunnsstruktur."

Men når vi mennesker har gjort oss ferdige med å drøfte for og imot, må vi innse at familien ikke er noe vi har etablert fordi den er hensiktsmessig, et forbigående fenomen i den sosiale utvikling. Familien ble innstiftet av Skaperen, av Gud selv (1. Mos. 2:18, 24) som en grunnleggende byggesten for samfunnet.

Fordi familien er så viktig, innstiftet Gud lover og bud som skulle beskytte dens integritet (2. Mos. 20:12, 14, 17). Dessuten er det mange bibelsteder som fremhever ekteskapets betydning og viktigheten av forholdet mellom foreldre og barn. Menneskeheten blir pålagt å holde begge deler høyt i ære.

Gud anser foreldrenes rolle som livsviktig, og Gud selv kalles "farløses far" (Salme 68:6). Dette uttrykket passer på enkenes barn, på dem som kanskje aldri har visst hvem deres far var, på barn hvis foreldre lever adskilt av økonomiske grunner eller i påvente av en forsoning, såvel som barn av fraskilte.

En vei ut av uføret

Gud ser alvorlig på de problemene som skilsmisser forårsaker: "Se, jeg sender eder Elias, profeten, før Herrens dag kommer, den store og forferdelige; og han skal vende fedrenes hjerte til barna, og barnas hjerte til deres fedre, så jeg ikke skal komme og slå landet med bann" (Mal. 4:5-6).

Gjennom 50 år har *Den Enkle Sannhet's* sider tordnet Guds advarsler om oppløsningen av familien ut til en verden som er oppslukt av sitt eget jag etter fornøyelser, et samfunn som er innstilt på å betale dyrt for de leksjoner det får.

Bladet *Parade* i USA foretok en undersøkelse for noen år siden, med rundspørring blant mange fraskilte. Det viste seg at når de hadde fått et år på seg til å tenke over skilsmis- sen, mente de fleste — 60 prosent av mennene og 73 prosent av kvinnene — at de hadde gjort en feil da de skilte seg fra sin tidligere ektefelle.

Det er synd at så mange enten ikke kjenner sin Skaper, eller nekter å høre på ham. Og barna må bote for foreldrenes feil — iblant for hele livet.

Gud hører skilsmissebarnas nød- rop. Han ser hver tåre. Og nå vil ganske snart den sanne Gud som innstiftet familien som institusjon, skride inn for å redde den.

I sin umåtelige nåde har Gud anvist menneskeheten en vei ut av skilsmisse-uføret. Jesus Kristus har sonet dommen for våre synder (Rom. 3:25, 1. Joh. 2:2) — ikke for at vi skulle fortsette vårt syndige liv (Joh. 8:11), men for å gi oss sjansen til en *ny start*. Når Guds Rike snart kommer, vil verden få den sjansen.

Vi kan gjøre oss klar til denne nye starten straks. Gud har gitt oss en instruksjonsbok som inneholder anvisninger og råd angående alle sider ved vårt liv. Denne boken heter Bibelen. Bibelen kan fortelle oss mye om barneoppdragelse, om skilsmisse og om menneskelige forhold i det hele tatt. Salomos ordspråk er fulle av gode råd og rettleiding for unge og gamle mennesker.

Nå er tiden inne til å ruste seg på forhånd med de kunnskaper som Gud har gitt oss gjennom Bibelen. De problemene som skilsmissebarna

møter, kan bare løses når skilsmis- sen er et faktum. Men hvis du selv er en far eller mor med en skilsmisse bak deg, må du ikke være passiv og bare la tingene skure. Blås støvet av Bibelen og les den — så finner du nok ting som kan være til hjelp.

Finn ut hvordan du skal møte problemene i livet, i ekteskapet, med barna. Gjennomfør i praksis de rådene som vi har nevnt foran. Men viktigst av alt, søk Guds vilje på alle områder i ditt liv. Med Guds hjelp og en virkelig innsats fra din side, kan du kanskje oppnå at din egen skilsmisse blir den siste i familien. Og barna dine vil være grunnfestet i en livsstil som vil komme godt med for dem i morgendagens verden — en verden hvor det ikke behøver å være noen skilsmissebarn, bare barn som er lykkelige, som har foreldre de er glad i og som er glad i dem — barn som ikke behøver å være redd for at familien deres skal gå i oppløsning. □

Ulykker

(Fortsatt fra side 6)

vi skal unngå konsekvensene av feilaktige handlinger. Enkelt sagt, for å ta oss av virkningene, må vi behandle årsakene.

Å unngå ulykker

De grunnleggende reglene for å unngå ulykker er i virkeligheten pinlig (eller burde jeg si smer- teløst?) enkle:

- *Ta ikke farlige sjanser.*

Bruk riktig utstyr når du for eksempel skal ut på tur i skog og mark, og forviss deg om at du vet hva du gjør før du setter igang. Når du løfter vekter, så pass på at du bruker riktig teknikk og at du ikke forsøker å løfte mer enn du kan klare. Om du vil legge ut på svøm, så undersøk vannet og om det kan oppstå farer du må passe deg for. Ikke svøm alene.

Overvei alle alternativer, og hopp ikke uforberedt opp i noen situa- sjon. Bruk sunn fornuft, enten du kjører bil, klatrer i en stige, arbeider med kjemikalier, håndterer maskiner eller krysser gaten.

Ta alle de forholdsregler du kan, bruk bilbelte. Da jeg kolliderte, brukte jeg det ikke! Kanskje du tenker som så at du skal bare kjøre noen få kvartaler, og at det ikke er

særlig trafikk. Dessuten, mener du kanskje, er det plagsomt å huske å ta på seg bilbelte og å sitte med det på, og det kommer ikke til å skje noen ulykke likevel. Du har hørt alle unnskyldningene, og du har kanskje også brukt noen av dem selv. Det var hva jeg gjorde.

Noen nasjoner og enkelte delstater i USA har vedtatt lover som pålegger bilister uten bilbelte bøter. Måtte de få mer makt. Vi skulle ønske det ble vedtatt strengere trafikkregler overalt, uansett hva motstanderne hevder at det vil koste.

Du behøver bare kjøre hodet inn i frontruten én gang for å bli inderlig klar over hvor nødvendig det er å ta forholdsregler. Omkostningene til utstyr eller et øyeblikks besvær er som intet å regne sammenlignet med den elendigheiten som kan bli følgen av en ulykke.

• *Fjern de faremomentene du ser, og la det bli en vane ikke å skape noen.*

Jeg skulle ønske det hadde vært bedre sikt til venstre for meg før jeg bestemte meg for å fortsette over krysset, men sikten var for en stor del hindret av et høyt gjerde. Det var vanskelig å si om det kom noen bil før det var for sent.

Vær oppmerksom på faremomenter, og arbeid for å få dem fjernet. Ikke la barns leker ligge i trappen hjemme. Ha lys i trappeopp ganger. Bruk beskyttelsesglass på arbeidet når det er påkrevet. Det er bedre med litt forebyggelse enn en hel kur.

• *Vær årvåken til enhver tid.*

Fremfor alt, konsentrer deg om det du holder på med. Kjør ikke bil når du er trett eller søvnig. Sløv aldri vurderingssansen med alkohol eller stoff, spesielt ikke før du skal ut å kjøre. Det er skremmende å tenke på hvor mange biler på veien som "styres" av berusede personer. Alkohol er en faktor i minst halvparten av alle dødsulykker i trafikken.

Et stort antall ulykker på arbeidsplassen inntreffer fordi arbeiderne er under innflytelse av forskjellige stoffer. Selv vanlig hostesaft som man kan få kjøpt uten

resept, kan gjøre deg uoppmerksom og mindre istand til å takle en nødsituasjon enn vanlig.

Hvis du er deprimert, sint eller opptatt av noe annet, bør du ikke arbeide med maskiner eller forsøke deg på oppgaver som krever stor oppmerksomhet. Det skal bare et sekund til for at en invalidiserende ulykke skal finne sted.

• *Vær forberedt på det uventede.*

Til tross for de mest utpekulerte foranstaltninger vil uhell iblant finne sted. Men dette er ikke noen unnskyldning for å kaste forsiktighet til side og ikke ta noen forholdsregler i det hele tatt.

Jeg kjente engang en mann som nektet å bruke bilbelte når han kjørte av frykt for å bli sittende fast i bilen etter en ulykke. Dette var bare en dårlig unnskyldning — en urealistisk frykt, når man ser på hvor stor risikoen er for at noe slikt skal skje. Personlig vil jeg heller bli i bilen enn å fare gjennom frontruten. Jo mer du kan gjøre, dess mer vil du redusere risikoen.

Men ulykker kan likevel inntreffe. Det er grunnen til at vi kaller dem *ulykker*.

Og vær oppmerksom på følgende: Det er en hel verden av "ulykker" som blir forårsaket av mektige makter som vi mennesker kan være totalt uvitende om.

ge hendelser. Men selv i dette tilfellet åpenbarer Bibelen årsak og virkning. Satan selv forårsaket disse "uhellene".

Den samme Satan virker fremdeles, og Gud kan tillate Satan å forårsake en "ulykke" som ledd i et større formål som Gud er iferd med å utarbeide.

Selvfølgelig kan Satan aldri gjøre mere enn nøyaktig hva Gud tillater, men enkelte ganger tillater Gud at visse begivenheter skjer til vårt eget eller andres beste. Iblant forsøker kanskje Gud å lære oss noe, eller gjøre oss oppmerksomme på noe. Dette var tilfellet med Job. Og min egen opplevelse har for eksempel gitt meg mye større medfølelse for andre som har opplevd lidelser.

Bibelen forteller oss også at tid og hendelser møter alle (Fork. [Pred.] 9:11). Til tross for de best

Ta alle de forholdsregler du kan. Bruk bilbelte når du kjører.

Ånder i virksomhet

Bibelen forteller at denne verden for tiden blir regjert av onde makter. Patriarken Job fikk smertelig erfare dette. Den boken i Bibelen som bærer hans navn, forteller hvordan Job mistet alle sine eiendeler og hvordan barna hans ble drept, tilsynelatende gjennom en rekke uforklarlige, tilfældi-

lagte planer og forsiktighetsforanstaltninger kan Gud tillate "ulykker" å finne sted for et eller annet godt formål i fremtiden.

Men Gud lover oss også beskyttelse mot farer hvis vi stoler på ham og adlyder ham, og vi bør modig gjøre krav på disse hans løfter (Salme 91:11-12). Jeg vet at Gud beskyttet meg fra noe verre, og at han satte fart i helbredelsesprosessen. Det er Satan

— ikke Gud — som fryder seg over menneskers lidelse.

Få styring på ditt liv

Hvordan kan du unngå tragiske ulykker? Kort sagt, få styring på livet ditt. Gud mente ikke at livet skulle være en rystende berg-og-dalbane fra den ene ulykken til den andre. Du har styringen. Du behøver ikke å bli noe offer. Du må vise karakter.

Når vi gjør hva Bibelen lærer — viser utadvendt omsorg for andre, elsker vår neste som oss selv og er positive, årvåkne og entusiastiske til enhver tid, da vil vi være mye mindre tilbøyelige til å bli utsatt for ulykker.

Vi trenger alle å lære Guds instruksjoner og følge dem i alle situasjoner. Vi kan alle unngå en hel del lidelse hvis vi husker at loven om årsak og virkning alltid er i funksjon, og arbeider for å fjerne årsakene til tragiske begivenheter. □

VERDENSFRED

(Fortsatt fra side 4)

Men ennå var ikke MENNESKET åndelig og mentalt ferdigskapt.

Menneskesinn mot dyrehjerne

Mennesket kunne ikke virkelig bli et vesen skapt i Guds bilde — åndelig og karaktermessig — uten at det fikk sinnets og tankens kraft — evnen til å tenke, resonnere og ta beslutninger.

Moderne hjerneforskning har påvist at de små forskjeller som er mellom menneske- og dyrehjernen ikke gir tilstrekkelig forklaring på hvorfor menneskehjernen er så totalt overlegen i funksjoner og prestasjoner. Menneskehjernen kan skaffe seg kunnskaper om kjemi, geologi, astronomi, fysikk — så å si alle de emner som er behandlet i et moderne flerbinds konversasjonsleksikon. Mennesket kan tenke, det kan kombinere mange deler av sine kunnskaper i en tenke- og resonneringsprosess. Det har evnen til å treffe avgjørelser.

Mennesket kan ta kloke avgjørelser. Det har følelse for musikk, litteratur og bildende kunst. Mennesket har holdninger — til kjærlighet, samarbeide, medfølelse, velferd og veldedighet for andre. Men på den annen side har det også trekk av

misunnelse, sjalusi, forakt, hat, konkurransen, strid, hevner og onde komplotter. Dyrehjernen evner ikke noe slikt.

Det er bare gjennom viten som blir åpenbart for oss, at vi kan fatte denne veldige forskjellen. Og Guds skrevne ord åpenbarer det som tilstedeværelsen av menneskets ånd, som tenner og styrer menneskehjernen og inngir den intellekt.

Men vitenskapen er for bundet og fanget inn av utviklingslæren til å kunne erkjenne at det finnes en slik ånd. Deres sinn er forblindet.

Men forstå dette. Menneskets ånd kan ikke se, høre, smake, lukte eller føle. Likevel kommer all menneskelig viten inn til hjernen bare gjennom disse fem kanalene. Menneskeånden kan ikke tenke. Det er hjernen som tenker, ved hjelp av ånden. Det er hjernen som treffer avgjørelser, skaper holdninger, utvikler karakter, enten god eller ond.

HVORFOR ga Gud som skapte alt, en slik ånd til mennesket, men ikke til dyrene? Det var i samsvar med hans HENSIKT — at HAN VILLE REPRODUSERE SEG SELV GJENNOM MENNESKET. Mennesket ble skapt av markens jord, men for å ha et spesielt forhold til sin Skaper. Gud består av ånd. Det er Guds *hensikt* med mennesket at det — når det har fått utviklet guddommelig karakter — skal forvandles fra et dødelig og fysisk menneske til udødelig og guddommelig GUD.

Nå utgjør Gud og Ordet GUDS FAMILIE. Mennesket kan bli unnfanget og senere født som sann GUD. Det er den utrolige muligheten som ligger i oss mennesker — at hvert menneske kan bli et Guds barn — et medlem av selve GUDS FAMILIE!

GUD er den høyeste, fullkomne åndelige KARAKTER. Før Adam kunne finnes verdig til å bli unnfanget til GUDS familie, måtte han VELGE mellom GUDS VEI og Satans VEI, idet Satan ennå satt på jordens trone.

De to symbolske trær

Da Gud hadde skapt Adam og Eva, satte han dem inn i Edens skjønne hage. Midt i hagen var det to spesielle symbolske trær med enorm betydning. Adam hadde ikke fått guddommelig udødelig liv, men Gud tilbød ham det fritt gjennom LIVETS tre. Adam måtte velge

mellom Satans styre med dets egoistiske livsførsel — og Guds styre med dets gudrettede livsførsel. Hver av disse livsformene var basert på et rikes lov. Gud kunne ha GJENOPPRETTET sitt rike og sitt styre på jorden gjennom Adam, hvis han hadde valgt DET EVIGE LIVS VEI.

Adam var med vitende og vilje ulydig mot Gud. Han tok TIL SEG SELV kunnskapen — eller snarere evnen til å skaffe seg kunnskap — om hva som er godt og hva som er ondt (1 Mos. 3).

Slik tvilte det første mennesket på Gud, han var ulydig mot ham og valgte å gå SINE EGNE VEIER og gjøre det han selv ville. Han gjorde det villig, men øyensynlig ikke med overlegg. Han hadde gitt seg inn under Satans STYRE og valgt dette styrets LOV. Dette førte ham automatisk til holdninger preget av selvforherligelse, begjær, kappestrid og trangten til å TA istedenfor som Guds vei er, å GI.

Alle mennesker stammer fra Adam og Eva. Hele den nåværende verden er GRUNNLAGT med dem. HELE VERDEN er helt siden skapelsen blitt HOLDT FANGET!

Men Gud Fader skulle få betale løsepengene og dermed allikevel bringe sine potensielle barn tilbake til seg. Da Adam hadde syndet, stengte Gud adgangen til livets tre, inntil den annen Adam, Jesus Kristus, skulle komme for å betale løsepengene.

Imens satte Gud av en periode på 7000 år til å fullføre sin opprinnelige *storslåtte hensikt*: å reprodusere seg selv gjennom menneskene. Det var en MESTERPLAN for å gjennomføre sin HENSIKT her på jorden.

I nesten 6000 år har det utviklet seg en sivilisasjon som vi kaller denne verden. Men det har vært en verden i fangenskap. Til denne dag sitter Satan fortsatt på tronen.

Men hans tid er nesten omme. En ny verden er iferd med å bryte frem — en ny sivilisasjon basert på Guds lov og styre. Den vil bringe verdensfred, glede og velstand, og den vil bli etablert av den gjenkomne Jesus Kristus, i denne generasjon, når 6000 år med menneskelig erfaring er omme. Satan vil bli fjernet fra makten, og menneskene vil endelig lære at Guds vei er best. □

BREV TIL REDAKTØREN

Aktivt samarbeide med skolen

Jeg synes jeg må la dere få del i de oppmuntrende erfaringene jeg har gjort i forholdet til skolen, ved at de to sønnene mine, på åtte og fem, ikke behøvde å delta i noen av de forskjellige sesongmessige høytidsaktiviteter ved skolen den første del av skoleåret.

Fra første stund min eldste sønn satte foten innenfor døren til utdannelsessystemet, gjorde jeg mitt hjemmearbeide. Når det var behov for frivillige til å gjøre noe for skolen, stilte jeg straks opp. Snart ble jeg et velkjent ansikt. Da min yngste kom inn i barnehagen, fikk jeg jobben som kunstnerisk leder for barna. Med dette ufattelig store skaperverk som Gud har spredt ut for oss, visste jeg at det var dusinvis av idéer som ikke behøvde å dreie seg om verdslige tradisjoner, som kunne settes opp på oppslagstavlen. Det viste seg at mine "kunstverk" på tavlen virkelig sto an! Og det lot ikke til at noen savnet de mer tradisjonelle symbolene — spøkelser, gjenferd og utskårne gresskar til Allehelgensdag, pyntede grantrær eller den tykke, hvitskjeggede mannen i rødt.

Da min eldste sønn fortalte meg at klassen skulle lage julenisseansikter i tegnetimene, drog vi neste morgen til nærmeste tekstilbutikk, brukte vår fantasi og dermed fremstod en nydelig snømann som

gutten satte sammen på skolen. Og læreren var så fornøyd med arbeidet at hun spurte om hun kunne få bruke den til å pynte en av tavlene.

Nå er det oppstått et vidunderlig forhold mellom meg og skolen som guttene mine går på. Men viktigst av alt, hvilken storartet mulighet dette har gitt oss alle tre til å dele denne vidunderlige måten å leve på — et liv fylt av giverglede.

Gay O'Donnell
Calgary, Alberta, Canada

Nitten år etter

Jeg lyttet til programmene deres i 1960-årene, og det siste bladet jeg mottok, var i 1965. Dette skyldtes en adresseforandring. Som forutsagt i 1965-utgaven, er det idag stor arbeidsløshet, det finnes arkader som er fulle av "enarmede banditter" og annet utstyr for gambling. Alminnelige folk blir ikke rikere hverken på velstand eller kunnskap. Gateene er fulle av kriminalitet osv. Jeg ønsker virkelig at folk ville ta dette bladet alvorlig.

Jeg har savnet nye nummere av *Den Enkle Sannhet*. Jeg var ikke sikker på om bladet fremdeles ble utgitt før jeg tilfeldigvis fikk se et eksemplar hos en venn. Jeg ble gledelig overrasket over at bladet fremdeles eksisterer.

Fru I. Prescott
London

Skolearbeide

Etterat jeg leste artikkelen

"Utdannelse av det hele menneske", har jeg fått mye bedre tak på skolearbeidet. Jeg vil fortsette som abonnement så lenge jeg kan.

Benny Zolofra
West Long Branch
New Jersey, USA

Nye lesere forteller

For noen uker siden snakket jeg i telefonen med en kunde, som sa at jeg hadde ringt mens han var opptatt med sine studier. Da jeg bad om unnskyldning, sa han at han holdt på med annen leksjon i Deres Bibellesningskurs, og nå ville han fortsette mulig tilbake til den. Så meget, at jeg også ble overbevist om at jeg burde skaffe meg dette kurset. Jeg har alt gjort tre mennesker kjent med *Den Enkle Sannhet* og i likhet med meg greier de knapt nok å vente på at neste nummer skal komme. Jeg holder stadig utkikk etter postbudet, i håp om at han har med seg neste nummer av *Den Enkle Sannhet* til meg.

Ray Jackson
Toronto, Ontario, Canada

Jeg vil gjerne få *Den Enkle Sannhet* sendt til min hjemstedsadresse. Nå pleier jeg å ta med et eksemplar fra den lokale kiosken, men jeg vil heller få bladet tilsendt hjem. Jeg har stor glede av å lese det, det skal være visst!

Virginia A. Schlo
Seattle, Washington, USA

Et nytt Kina

Jeg leste med stor interesse artikkelen "Et nytt Kina på fremmarsj" i aprilnummeret. Selv om jeg er enig i det meste av det som stod der, forstår jeg ikke hvorfor alle mordene som har funnet sted i Kina ikke ble nevnt. Bladet burde ha fordømt disse eller i hvert fall nevnt prisen som kineserne betalte for sin "seier".

Her er kjensgjerningene — (ifølge *Guinness rekordbok*): 26.300.000 kinesere ble drept under Mao Tse-tung-revolusjonen mellom 1949 og 1965. (Tilfeldigvis er dette tall som er offentliggjort av russerne.) Selv om vi bare holder oss til de russiske tallene, er dette en høy pris som ikke burde ha vært oversatt i artikkelen. Det er på høy tid at bladet tar til orde på vegne av de millioner som ble drept i "fremskrittets og fredens" navn.

B.A. Fischbach
Port Moody, British Columbia

• *Hovedhensikten med artikkelen "Et nytt Kina på fremmarsj" var å gi leserne av Den Enkle Sannhet et klart bilde av de sosiale og økonomiske retninger som Folkerepublikken Kina beveger seg mot. Redaksjonen hadde ikke til hensikt å grave seg ned i Kinas brogete fortid. Alle nasjoner har skjelleter i skapene sine, enkelte flere enn andre. Alle mennesker og nasjoner "har syndet og fattes Guds ære".*

ATOMKRIG

(Fortsatt fra side 18)

Når tiden er inne for Messias, Jesus Kristus, å ryste jorden så den kommer til fornuft, da slipper han ikke taket før alle mennesker er villige til å gi avkall på *sitt* levevis, den livsform som har ført til krig — og isteden lære *hans* levevis, et liv i fred.

I mellomtiden både kan og vil

Gud beskytte dem som *allerede* er kommet til fornuft, dem som *allerede* har overgitt sine liv til ham, og som alt nå lærer den eneste livsform som bringer fred.

De som er villige til å gjøre dette nå, bygger det eneste trygge vern mot fremtidens farer. Det er en beskyttelse vi kan skaffe oss, ikke ved å omdanne kjellerrommene, men ved å omdanne vårt sinn på åndelig vis. □

KILDEANVISNING FOR BILDER:

Side 2: PT-foto. Side 5, øverst: Shostal Assoc.; i midten: PT-foto; nederst: Sevin — Photobank. Side 6: G.A. Belluche Jr. — PT. Side 7: Hal Finch — PT. Side 9: Hal Finch — PT. Side 15, til venstre: Den sveitsiske regjering; til høyre: Swissair. Side 16: Den sveitsiske regjering. Side 17, til venstre: Swissair; til høyre: Den sveitsiske regjering. Side 18, til venstre: Den sveitsiske regjering; til høyre: Swissair. Side 19: Hal Finch — PT. Side 21: Fotos av Hal Finch — PT. Side 22: Keith Stumpf — PT. Side 27: G.A. Belluche Jr. — PT. Sistesiden, øverst til høyre: Lambert — Liaison; nederst til høyre: Yve Le Roux — Liaison; andre: PT-foto.

Juleskikkene: Hvor kommer de fra?

Det er en gledens høytid, ikke sant? Ikke om du kjenner fakta. Millioner over hele verden følger de merkelige skikkene som er forbundet med julen, men svært få vet *hvorfor*, eller hva symbolene egentlig står for. Hvor mye vet du om opprinnelsen til juletreet — julenissen [jultomten] — om mistelteinen — eller hvorfor man gir hverandre gaver? Vårt gratis hefte, *Sannheten om julen*, som vil foreligge på norsk om kort tid, gir de sjokkerende svarene.

GRATIS tilbud om literatur!